

KIELIKESKUSUUTISIA

LANGUAGE CENTRE NEWS

N:o 1/1988
TAMMIKUU - JANUARY

RAPORTTEJA - REPORTS

- Liisa Löfman: Otteita Korkeakoulujen kieli-
keskuksen vuoden 1988 toimintasuunnitelmasta 3
- Gottfried Effe: Bericht über das IV. gemeinsame
fachsprachenseminar zur Weiterbildung
finnischer Deutschlektore am 23./24.10.1987
in Helsinki 15
- Aija Mäkisalo: Suomi vieraana kielenä
-neuvottelupäivät Viittakiven opistolla
12. - 13.12.1987 18
- Seija Manninen: Situational variation in communi-
cation apprehension experienced by Finnish
speakers of English 20

KIRJAKATSAUS - BOOKS BRIEFLY

- Conversational Finnish, Workbook 23
- The ESP Classroom - Methodology, Materials,
Expectations 24
- Speaking with Confidence and Skill 25

TIEDOTUKSIA - INFORMATION

- Kielikeskus uutisten artikkelit vuonna 1987 28
- Join the PILCers 31
- Kirjallisen viestinnän opettajien neuvottelu-
päivät 32
- "Didaktik und Methodik im fachbezogenen
Fremdsprachenunterricht" 34
- Seminaire Presse et FLE autour de Ouest-France 36
- Fachsprachenseminar an den Handelshochschule
Leipzig 37
- VII Symposium Deutschdidaktik 37
- Deutschunterricht und Interkulturelle
Verständigung 38
- Fiftéenth International Systemics Congress 40
- Attention oral skills teachers! 41
- AFinLA:n tiedotuksia 42

ENGLISH SUMMARY 43

SVENSK RESUMÉ 44

Korkeakoulujen kielikeskus
Jyväskylän yliopisto
40100 JYVÄSKYLÄ 10

Language Centre for Finnish Universities
University of Jyväskylä
SF-40100 JYVÄSKYLÄ 10
Finland
ISSN 0358-2027

KORKEA
JYVÄ

Alma 4605
VARASTOKIRJASTO

165 2182031

Vastaava toimittaja / Managing editor: Liisa Löfman
Toimittaja / Editor: Minna-Riitta Pöyhönen
Toimituskunta / Editorial staff: Jean-Pierre Dépée
Markku Helin
Sirikka Laihiala-Kankainen
Maisa Martin
Eva May
Tuija Nikko
Eila Pakkanen
Helena Valtanen
Sabine Ylönen

Puh. / Tel. (941) 292 880 Löfman
292 881 Puoliväli, Salo
292 882 Laihiala-Kankainen
292 883 Nikko
292 884 May, Valtanen
292 885 Huhta
292 886 Tumpilla
292 887 Pakkanen
292 888 Dépée
292 889 Martin
292 877 Pöyhönen
292 878 Sikanen
292 879 Helin
291 419 Ylönen

Ilmoitushinnat kaupallisille ilmoituksille 1988:

1/1 sivu 2 350 mk
2/3 1 750 mk
1/2 1 500 mk
1/3 1 150 mk

EDITORIAL

Uuden vuoden painopistealueet

Korkeakoulujen kielikeskuksessa on taas jokavuotiseen tapaan laadittu alkanutta vuotta varten toimintasuunnitelma. Uusi vuosi aloitetaan siis osittain uusin suunnitelmin - suurin osa toiminnasta on kuitenkin aikaisemmin alkaneiden projektien eteenpäin viemistä. Tässä vuoden ensimmäisessä numerossa kerron tarkemmin laitoksen toimintasuunnitelmasta (s. 3), sekä esitän alla lyhyesti toiminnan painopistealueet:

- kielikeskusten työtä auttavan tutkimustoiminnan käynnistäminen valtakunnallisella tasolla, eri kielikeskuksissa tehtävinä projekteina ja yhteistyönä paikallisten kielikeskusten ja Korkeakoulujen kielikeskuksen kesken. Tämän toiminnan teemana on "opetusta ja tutkimusta ei voi erottaa toisistaan".
- kielitaidon mittaamisen tehostaminen. Osaprojekteja käynnistetään ainakin Helsingissä ja Tampereella.
- PILC-täydennyskoulutuksen jatkaminen ja kehittäminen. Kielivalikoiman lisääminen, niin että koulutukseen voivat osallistua kaikki kielten opettajat.
- opetuskokeilujen suunnitteleminen ja toteuttaminen
- ranskan kielen opetuksen kehittäminen
- tarveanalyysien tekeminen kielikeskusopetusta tukemaan
- kielikeskusten tietokannan laatiminen
- kielikeskusten virkarakenteen kehittämisen ja hallinnollisten muutosten seuraaminen
- kielikeskusten edustajana toimiminen valtionhallintoon päin
- KIELIKESKUSTEN PROFIILIN KOHOTTAMINEN JA ASEMAN VAKIINNUTTAMINEN YLIOPISTOYHTEISÖSSÄ.

Liisa Löfman

RAPORTTEJA - REPORTS

Liisa Löfman
Korkeakoulujen kielikeskus

OTTEITA KORKEAKOULUJEN KIELI- KESKUKSEN VUODEN 1988 TOIMINTA- SUUNNITELMASTA

Esittelen tässä kirjoituksessa korkeakoulujen kielikeskuksen vuoden 1988 toimintaa pääpiirteittäin. Eri toimintojen yhteydessä kerrotaan kuka on vastuuhenkilö, jotta tästä asiasta kiinnostuneet voivat ottaa helpommin yhteyttä. Annamme mielellämme yksityiskohtaisempaa tietoa eri projekteista. Kaikki projektimme ovat yhteistyötä eri kielikeskusten välillä - mukaan pääsee soittamalla vastuuhenkilölle.

Korkeakoulujen kielikeskuksen tehtävänä on järjestää korkeakoulujen kielitaidon opetuksen suunnitteluun, toteutukseen ja tulosten arviointiin liittyvää tiedotus-, palvelu-, tutkimus-, kokeilu- ja koulutustoimintaa valtakunnallisella tasolla sekä tehdä ehdotuksia niistä. Korkeakoulujen kielikeskuksen asema maamme kahdenoista kielikeskuksen keskusyksikkönä johtaa siihen, että suurin osa Korkeakoulujen kielikeskuksen toiminnasta on yhteistyötä paikallisten kielikeskusten kanssa. Oppimateriaaleja laaditaan tutkijoiden ja kielikeskusopettajien yhteisissä työryhmissä, ja työn tulokset julkaistaan Korkeakoulujen kielikeskusten oppimateriaali-sarjassa. Materiaalityöryhmien kaltaisia tutkimusryhmiä on myös pyritty perustamaan eri kielikeskuksiin. Esimerkkinä projektitutkimuksesta on kielitaidon mittauksen projekti useine sivuprojekteineen eri paikkakunnilla. Paikalliset kielikeskukset osallistuvat myös täydennyskoulutuksen suunnitteluun, esimerkiksi PILC-koulutusohjelmaa suunnittelevassa työryhmässä on edustajia eri kielikeskuksista.

Korkeakoulujen kielikeskuksen tehtävänä on myös edistää ja seurata kielikeskusten toimintaa esimerkiksi seuraavien toimintojen avulla:

- 1) kielikeskusten edustajana toimiminen asioitaessa valtionhallinnon kanssa
- 2) kielikeskusten virkarakenteen kehittymisen ja hallinnollisten muutosten seuraaminen (esimerkiksi johtajakysymys, päätoimiset tuntiopettajat, palkkaperusteet)
- 3) kielikeskusten profiilin kohottaminen ja aseman vakiinnuttaminen yliopistoyhteisössä
- 4) kielikeskusten työn tuloksellisuuden seuranta
- 5) tilastojen kokoaminen.

TUTKIMUS- JA SELVITYSTOIMINTA

Toimintavuoden aikana lisätään tutkimuksen osuutta edelleen Korkeakoulujen kielikeskuksen toiminnassa. Tarkoituksena on systemaattisesti perehtyä eri aloilla tehtävään erityisalojen kielenopetusta lähellä olevaan tutkimukseen sekä käynnistää tutkimustoimintaa tältä pohjalta. Tällä tavalla laitoksen tutkijat perehtyvät entistä enemmän tiettyihin aloihin, jotta pystyvät oman tutkimustyönsä ohella myös ohjaamaan muuta erityisalojen kielenopetusta palvelevaa tutkimusta. Tutkimustoimintaan osallistuvat laitoksen omat tutkijat yhteistyössä muiden kielikeskusten opettajien kanssa. Suunnitteluvuoden tutkimusohjelmaan kuuluvat: oppimiseen ja opettamiseen kohdistuvat tutkimukset, kielen ja kielenopetuksen tutkimukset ja selvitystoiminta.

Oppimiseen ja opettamiseen kohdistuva tutkimus

Kielikeskusopetuksen seurantatutkimus (Liisa Löfman, puh. 292 880) on pitkäikäistä tutkimusta, jonka puitteissa tarkastellaan kielikeskusten järjestämän kielitaidon opetuksen toteuttamista. Seurantatutkimuksen puitteissa tullaan arvioimaan myös Korkeakoulujen kielikeskuksen järjestämää täydennyskoulutusta. Tarkoituksena on arvioida syksyllä 1986 alkaneen täydennyskoulutusohjelman tarkoituksenmukaisuutta ja ottaa huomioon sekä ohjelman suunnitteluun ja järjestämiseen vaikuttavat tekijät että opiskelijoiden ja opettajien mielipiteet. Arviointi kuuluu osana laajempaan koulutuksen vaikuttavuuden arviointiprojektiin, jonka suunnittelu aloitetaan v. 1988.

Oppimisstrategioita koskevan tutkimuksen (Sirikka Laihiala-Kankainen, puh. 292 882) tarkoituksena on selvittää korkeakouluopiskelijoiden vieraskielisen tekstin lukemisen, kääntämisen ja tulkinnan prosessointi- ja jäsentämistapoja. Tutkimuksella halutaan kartoittaa erilaisille strategioille ominaisia piirteitä sekä tarkastella niitä tekijöitä, jotka säätelevät tai ovat yhteydessä strategian valintaan ja käyttöön. Tutkimuksen kohderyhmänä ovat ensimmäisessä vaiheessa venäjän kielikeskusopiskelijat (erityisalana taloustiede) ja venäjän aineopiskelijat. Myöhemmässä vaiheessa kohderyhmää voidaan laajentaa myös kääntäjänkoulutuslaitosten opiskelijoihin ja kääntäjiin.

Viestintäopintojen yhteisen perustan selvittämiseksi (Tuija Nikko puh. 292 883) tehdään tutkimus, jossa verrataan opiskelijoiden vuorovaikutusroolia äidinkielisessä ja vieraskielisessä diskurssissa. Tutkimuksessa verrataan saman opiskelijaryhmän suomen- ja ruotsinkielistä keskustelua. Tutkimuksen tavoitteena on saada tietoa, jota voidaan käyttää hyväksi kielikeskusten viestintäopetuksen kehittämisessä.

Kielitaidon mittaamisen kehittäminen (Liisa Löfman, puh. 292 880) on osa Korkeakoulujen kielikeskuksen pysyvää toimintaa, mutta nyt on suunnitteilla tehostettu projekti, jonka tavoitteena on yhtenäistää käytäntöjä ja luoda uusia kokeita sekä kehittää yhteistä teoriataustaa. Tutkimusta tehdään sekä Korkeakoulujen kielikeskuksessa että paikallisissa kielikeskuksissa. Vuoden 1988 uudet testaus-suunnitelmat on julkaistu Kielikeskusuutisissa 9/1987 (Liisa Kurki-Suonio, Tampereen yliopisto).

Englannin tekstinymmärtämisen arviointiin (Helena Valtanen, puh. 292 884) tuotettiin keväällä 1987 runsaasti uusia testejä, joiden tehtävätyypit ovat hyvin vaihtelevia. Osaa uusista testeistä on kokeiltu kielikeskusten alku- ja loppukokeissa. Kokeillut testit on tarkoitus korjata osioanalyysien pohjalta. Muut testit yritetään saada mahdollisimman pian kokeiluun. Kaikkiin uusiin testeihin laaditaan käyttöohjeet (kohderyhmä, aikasuositus, arvosteluohjeet) sekä lyhyt selostus tehtävän tavoitteista ja laadintaperiaatteista.

Vuosien 1986 ja 1987 kokeilun myönteisten tulosten perusteella Royal Society of Artsin kansainvälisen kommunikatiivisen kielikokeen (Ari Huhta, puh. 292 885) järjestämistä aiotaan jatkaa vuoden 1988 aikana. Uudet kokeet ovat edelleen kokeiluluonteisia ja niistä kerätään lisää tietoa suomalaisten menestymisestä. Lisäksi selvitetään, miten Royal Society of Artsin ja Cambridgen yliopiston kielikoetutannon yhdistyminen vaikuttaa RSA:n kokeen sisältöön ja Korkeakoulujen kielikeskuksen mahdollisuuksiin soveltaa koetta Suomessa käytettäväksi.

Tietokoneavusteiseen opetukseen liittyvä työ (Timo Sikanen, puh. 292 878) alkoi Korkeakoulujen kielikeskuksessa varsinaisesti vuonna 1986. Saman vuoden suunnitelmassa viitoitettiin tuleviksi toimintalinjoiksi oman asiantuntemuksen kartuttaminen, oman kokemuksen hankkiminen, ohjelmakirjaston kokoaminen ja alalla toimivien yhteydenpidon kehittäminen. Näitä suunnitelmia on toteutettu koulutukseen ja sen järjestelyihin osallistumalla ja näyteohjelmia kokoamalla. Näiden lisäksi laitoksessa tuotettua opetusohjelmaa kokeillaan tämän lukuvuoden aikana ja kokeilusta raportoidaan vuonna 1988.

Ohjelmakirjasto käsittää tällä hetkellä vajaat sata opetusohjelmaa Apple IIc ja Commodore -tietokoneille. Kokoelmaan on koottu erilaisia ja eri kielisiä opetusohjelmia, tarjonnan rajoituksista johtuen lähinnä Yhdysvalloista. Ohjelmakirjaston kehittämistä jatketaan valikoivasti, erityisesti opettajien käyttöön tarkoitettuja ja muita työkaluohjelmia hankkimalla ja kokeilemalla. Samalla selvitetään monipuolisten, tiettyihin harjoitustyyppisiin sitoutumattomien kurssikehittämien tarjontaa, soveltuvuutta ja hankintamahdollisuuksia mm. käyttäjien kokemuksiin perehtymällä sekä tutustumalla niiden käyttöön. Ohjelmakirjastoon hankitaan myös pc:lle ja muille mikroille tarkoitettuja ohjelmia, jotka sisältävät olennaisesti toisenlaisia pedagogisia tai teknisiä ratkaisuja kuin nykyiset kokoelman ohjelmat.

Oman kokemuksen kartuttamiseksi aloitetaan uusi kokeilu, joka toteutetaan valmiita ohjelmia ja työvälinohjelmia apuna käyttäen. Matemaattisen alan ruotsin kielen materiaali-projektin yhteydessä järjestetään kokeilu, jossa selvitetään valmiiden tietokoneohjelmien soveltuvuutta ruotsin kielen kielikeskusopetukseen, ja opettajille tarkoitettujen työvälinohjelmien käyttöä. Samalla hankitaan kokemusta tämänmuotoisesta uuden opetusmenetelmän sisällyttämisestä laitoksen oppimateriaali-projektiin.

Lisäksi pyritään saamaan aikaan yhteistyössä jonkin paikallisen kielikeskuksen kanssa kokeilutoimintaa, jonka kohteena voivat olla esimerkiksi äänitteiden kanssa vuorovaikutteisten ohjelmien ja simulaatioiden käyttö opetuksessa tai atk:n hyödyntäminen kirjoituksen opetuksessa.

Vuorovaikutteisen videon laitteisto- ja ohjelmistokehitystä seurataan mm. tulevia kokeiluja varten.

Kielen ja kielenopetuksen tutkimus

Toimintavuonna on aloitettu laitoksen yhteisenä, useampia vuosia kestäväenä projektina korkeakoulujen kielikeskuksessa edustettuina olevien kielten tekstilingvistinen vertailu (Maise Martin, puh. 292 889). Vertailtavina kielinä projektissa ovat englantia, ranska, ruotsi, saksa, suomi ja venäjä. Tutkimuksen tavoitteena on löytää erikielisten tekstien struktuurien erot ja yhtäläisyydet, t.s. mahdolliset tekstiuniversaalit. Tutkimusmateriaalina ovat tieteelliset erikoisalan tekstit. Myöhemmin voidaan ottaa vertailtaviksi myös saman alan yleistajuisemmiksi tarkoitettut tekstit. Ensimmäisessä vaiheessa erityisalaksi on valittu ekologia ja tekstilähteeksi tieteellisten aikakauslehtien artikkelit.

Tutkimuksen lopullisena tavoitteena on saada erityisalajien kielenopetukselle hyödyllistä tietoa eri kielten tekstikonventioista ja niiden mahdollisesti erilaisista argumentaatorakenteista. Tätä tietoa voidaan hyödyntää sekä tieteellisen kirjoittamisen että tekstin ymmärtämisen opetuksessa, t.s. sekä produktiivisesti että reseptiivisesti.

Lääketieteen alojen tekstien kontrastiivisessa vertailussa (Sabine Ylönen, puh. 291 419) on tarkoitus vertailla saksan, suomen ja englanninkielisiä artikkeleita. Suunnitteluvuonna keskitytään kielen ulkopuolisten ja pragmaattisten ilmiöiden tutkimiseen diakronisesti (Forschungsverfahren) yhteistyössä lääketieteilijöiden kanssa ja mikrostruktuuritason synkroniseen tutkimukseen (Linearität). Tutkimustuloksia tullaan hyödyntämään oppimateriaalien valmistuksessa.

Suunnitteluvuonna on tavoitteena selvittää humanististen alojen englanninkielisten asiatekstien erikoispiirteitä (Eva May, puh. 292 884) lähinnä diskurssi-analyysin keinoja käyttäen. Selvityksen lopputuloksena on tarkoitus tuottaa

humanististen alojen tekstin ymmärtämisen materiaalin lukutekniikan oppaaseen liitettävä lisäosa.

Usein kuulee ihmeteltävän, onko kielitieteellisistä teorioista mitään hyötyä erityisalajien kielenopetukselle. Kuilu teorian ja käytännön välillä tuntuu olevan syvä. Suunnitteluvuoden aikana on tarkoitus kuroa umpeen tätä kuilua ja tarkastella erilaisia diskurssi-analyysiteorioita ja yrittää selvittää, kuinka niitä voidaan hyödyntää kielikeskuksien opetuksessa (Liisa Löfman, puh. 292 880).

SELVITYKSET JA KARTOITUKSET

Toimintavuonna keskitytään eri alojen kielitaidon tarpeiden selvittämiseen (Liisa Löfman, puh. 292 880). Ensimmäiseksi on tarkoitus selvittää kasvatustieteellisillä aloilla sekä viestintätieteiden/tiedotusopin aloilla tarvittavaa kielitaitoa.

Tutkimuksen kohderyhmä koostuu seuraavista: a) jo ammatissa toimivat b) opiskelijat c) kielikeskuksien opettajat ja d) materiaalin laatijat ja opetuksen suunnittelijat. Tutkimuksen piiriin pyritään näin ollen saamaan mahdollisimman monipuolisesti ne tahot, jotka osaltaan vaikuttavat erityisalajien kielenopetuksen ja -oppimisen prosessiin.

Tutkimuksen tarkoituksena on saada monipuolista tietoa erityisalajien kielenopetuksen tueksi sekä uuden opetuksen suunnittelua että jo käynnistyneen opetuksen tarkoituksenmukaisuuden tarkistamista varten. Tarkastelun kohteina ovat tällöin sekä opetuksen suunnittelu että oppimateriaalit ja metodit.

Toimintavuoden aikana selvitetään korkeakoulujen puheviestinnän yleisopintojen nykytila (Minna-Riitta Pöyhönen, puh. 292 877). Tarkoituksena on selvittää puheviestinnän opintojen laajuus, tavoitteet, sisällöt, menetelmät ja kohderyhmät eri yliopistoissa ja korkeakouluissa. Nykytilanteen selvitystyö on välttämätöntä opetuksen pitkäjänteisemmän ja yhtenäisemmän suunnittelun, oppimateriaalin laadinnan ja opetuksen arvioinnin alkuun saamisen kannalta. Opetuksen kohderyhmätietojen pohjalta voidaan myöhemmin tehdä tarkempi selvitys eri alojen opiskelijoiden puheviestinnän opetuksen tarpeista.

Toimintavuonna on tarkoitus tehdä selvitys vieraskielisten asiatekstien kirjoittamisen opetuksen käytettävistä materiaaleista (Eva May, puh. 292 884) Kielikeskusopetuksessa on havaittu selvä tarve kehittää opiskelijoiden vieraan kielen kirjoittamisen taitoja systemaattisemmin kuin nykyisin. Alustava kartoitus on osoittanut, että muille kuin kaupallisille aloille ei ole tarjolla sopivia materiaaleja millään kielellä. Aluetta on siksi tarkoitus perusteellisemmin kartoittaa englannin ja ruotsin kielten osalta, ja jos on tarpeen, myöhemmin tuottaa opetuksessa käytettävää materiaalia.

OPPIMATERIAALIEN TUOTTAMINEN

Englannin kieli

Vuonna 1984 aloitettua työtä englannin tekstinyymmärtämisen materiaalien laatimiseksi jatketaan edelleen. Opetusministeriön rahoituksella jatkaa työtään kaksi työryhmää, joista toinen laatii materiaalia luonnontieteellisille aloille (Helena Valtanen, puh. 292 884) ja toinen kasvatustieteellisille aloille (Helena Valtanen, puh. 292 884). Luonnontieteiden materiaalin kokeiluversio ilmestyy vuoden 1988 alussa. Kasvatustieteiden tekstit editoidaan saman periaatteen mukaan kokeilumateriaaleiksi vuoden vaihteessa. Uutena projektina on aloitettu tekstinyymmärtämisen materiaalin laatiminen humanististen aineiden opiskelijoille (Eva May, puh. 292 884).

Englannin tekstinyymmärtämiseen liittyvän kieliopin uusiminen (Helena Valtanen, puh. 292 884) aloitetaan ja tavoitteena on laatia tekstin ymmärtämistä palveleva kielioppi, joka on yhteinen kaikille aloille ja jota voidaan käyttää kaikilla kursseilla oheismateriaalina.

Tekstinyymmärtämismateriaaleihin liittyvän lukutekniikan oppaan (Eva May, puh. 292 884) uusimiseen anottiin opetusministeriöltä apurahaa keväällä 1987, mutta sitä ei saatu. Apurahaa anotaan uudelleen, mikäli saadaan kootuksi uusimistyöstä kiinnostuneiden opettajien työryhmä.

Luetun ymmärtämisen materiaalin valmistaminen farmaseuteille ja proviisoreille jatkuu (Eva May, puh. 292 884).

Ranskan kieli

Opetusministeriön vuonna 1987 myöntämän apurahan turvin perustettu työryhmä valmistaa erityisalojen ranskan kielen oppimateriaalia eri alojen opiskelijoille kuullunymmärtämis- ja puheharjoituksia varten. Oili Naukkarisen (HY) vuoden 1987 aikana kokoamalle yleistekstejä käsittävälle oppimateriaalille haetaan tekijänoikeudet ja kokielma editoidaan. Ranskan kieltä koskevasta toiminnasta vastaa Jean-Pierre Dépée, puh. 292 888.

Ruotsin kieli

Svenska för juridikstudierande, Svenska för konststudierande ja Svenska för psykologistuderande -materiaaleista saadaan lopulliset versiot toimintavuoden aikana. Matemaattis-luonnontieteellisen alan opiskelijoille tarkoitettavaa oppimateriaalia laaditaan toimintavuonna 1988. Materiaali julkaistaan kolmessa

osassa siten, että ensimmäisen osan muodostaa kemian ja biologian opiskelijoille tarkoitettu materiaali, toisen matematiikan, fysiikan ja tietojenkäsittelyopin ja kolmannen maantieteen ja geologian opiskelijoille tarkoitettu materiaali. Materiaaliprojektin yhteydessä järjestetään tietokoneavusteista kielenopetusta koskeva opetuskokeilu.

Uutena hankkeena aletaan systematisoida ja tehostaa ruotsinkielisen nauhoite-materiaalin hankintaa perustamalla ns. AV-ryhmä. Ryhmä koostuu viidestä ruotsin opettajasta ja Korkeakoulujen kielikeskuksen edustajasta ja sen tehtävänä on mm. 1) sopia Korkeakoulujen kielikeskukseen valmiina ostettavista ruotsinkielisistä nauhoitteista, 2) suunnitella omaa nauhoitteiden tuotantoa, 3) laatia tehtäviä hankittuihin nauhoitteisiin, jotta niitä voitaisiin käyttää mm. itseopiskelussa. Ryhmän kokoonpanoa vaihdellaan, jotta siinä toimiminen ei muodostuisi taakaksi ja jotta kaikkien kielikeskusten edustajat pääsisivät mukaan. Ruotsin kieltä koskevasta toiminnasta vastaa Tuija Nikko, puh. 292 883.

Saksan kieli

Saksan kielen lääketieteellisten alojen tekstinyymmärtämisen oppimateriaali (Sabine Ylönen, puh. 291 419) valmistuu kokeilukäyttöön syksyllä 1988. Materiaali laaditaan yhteistyössä DDR:n Kulttuurikeskuksen, Leipzigin yliopiston, Dresdenin teknisen yliopiston ja Rostockin yliopiston edustajien kanssa.

Suomen kieli

Aidinkielen kirjallisen viestinnän (Maisa Martin, puh. 292 889) oppimateriaalien kehittämiseksi pyritään saamaan liikkeelle tutkimushanke, jossa kehitetään tieteellisen kirjoittamisen opetusta. Tätä varten on perustettu työryhmä. Työ liittyy kielten tekstilingvistisen vertailun tutkimushankkeeseen sikäli, että tieteellisen kirjoittamisen tekstilingvistiikan tutkimustuloksia tarvitaan kipeästi kirjallisen viestinnän oppimateriaalien kehittämiseen.

Puheviestinnän oppimateriaalien (Minna-Riitta Pöyhönen, puh. 292 877) laadinta pyritään saamaan alkuun syksyllä 1988. Opetuksen suunnittelua ja materiaalien valmistamista varten perustetaan puheviestinnän opettajista työryhmä, joka laatii oppimateriaalia puheviestinnän yleisopintojen nykytilan selvityksessä esiin tulleiden tarpeiden pohjalta.

Opetusministeriön vuonna 1986 myöntämän apurahan turvin perustettu työryhmä, joka laatii oppimateriaalia suomen kielen ulkomaalaisopetusta varten (Maisa Martin, puh. 292 889), on jatkanut työtään. Ulkomaalaisopetuksen tarpeisiin on suunnit-

teilla myös videonauha, jossa esitellään suomalaisille tyypillisiä kommunikointitapoja ja -strategioita. Suomenkielisen tekstin ymmärtämiseen tähtäävän alkeismateriaalin kehittäminen on aloitettu ja sitä on tarkoitus jatkaa. Oheismateriaalin (tekstin, sanaston ja harjoitusten) laatiminen muutamiin Valtion AV-keskuksesta lainattavissa oleviin filmeihin ja videoihin on aloitettu ja tätä työtä on tarkoitus jatkaa.

Venäjän kieli

Vuonna 1987 alettiin Korkeakoulujen kielikeskuksen ja Jyväskylän yliopiston kielikeskuksen yhteistyönä suunnitella taloustieteen opiskelijoille venäjän tekstimateriaalia (Riitta Pietarinen, puh. 292 882), joka soveltuisi myös muiden korkeakoulujen taloustieteilijöiden käyttöön. Oppimateriaali koostuu taloustieteen eri osa-alueiden teksteistä ja niihin liittyvistä harjoitustehtävistä, joihin myöhemmin on tarkoitus liittää myös äänitteitä. Oppimateriaaliprojektiin anotaan lisärahoitusta opetusministeriöltä.

Venäjän kielen äänitteiden tuottamista jatketaan yleisradiolta saatuja raak nauhoja muokkaamalla. Äänitteisiin liitetään nauhakäsikirjoitukset ja aihepiireihin sopivaa oheismateriaalia.

PALVELUTOIMINTA

Nauhoitepalvelu (Maija Tumpila, puh. 292 886) vastaa Korkeakoulujen kielikeskuksen toimintaan liittyvistä ääni- ja kuvanauhoituksista, nauhoitteiden muokkauksesta ja kopiaoinnista sekä antaa ohjausta nauhoitukseen ja ääni- ja kuvamateriaalin käsittelyyn liittyvissä asioissa Korkeakoulujen kielikeskuksen ja muiden kielikeskusten henkilökunnalle.

Korkeakoulujen kielikeskus hankkii edelleen seuraavien kaupallisten tuottajien materiaaleja: Utbidningsradion, BBC, Rundfunk der DDR. Lisäksi hankitaan yksityisten tuottajien äänitteitä. Välitettävien video-ohjelmien valikoimaa laajennetaan mahdollisuuksien mukaan.

Kaikkiin nauhoitteisiin toimitetaan saatavissa oleva oheismateriaali (nauhakäsikirjoitukset, tehtävät, ym. materiaali). Käyttäjille toimitetaan luetteiloita oppimateriaaleista ja muista välitettävistä ohjelmista. Uusista hankinnoista tiedotetaan myös Kielikeskusuutisissa.

Kirjastoon (Eila Pakkanen, puh. 292 887) hankitaan kielikeskusten toimialaan liittyvää kirjallisuutta kuten erityisalojen kielenopetusta ja -tutkimusta tukevaa tieteellistä kirjallisuutta, eri alojen ja kielten oppimateriaaleja, erityisalojen sanakirjoja sekä keskeisimpiä aikakauslehtiä. Kirjat ovat itsepalveluperiaat-

teella henkilökunnan ja laitoksen ulkopuolisten käytössä sekä koti- että kaukolainoina. Vuosikartunta on n. 500 nidettä, josta osa on saatu lahjoituksina ja vaihtona.

Suunnitteluvuonna saatetaan kielikeskuksia koskeva tietokanta (Timo Sikanen puh. 292 878) käyttökuntoon. Hankkeen suunnittelu aloitettiin vuonna 1986. Teknisen toteutuksen vaatiman suunnittelu- ja ohjelmointityön hoitavat opiskelijat ohjattuna harjoitustyönään. Tarkoituksena on valmistella ja rakentaa VAX 8600 tietokoneelle rekisteri, joka sisältää tiedot kielikeskusten opetuksesta, opettajista ja opiskelijoille asetettavista kielitaitovaatimuksista ja joka on myös paikallisten laitosten suoraan käytettävissä omilta päätteiltään FUNET-verkon välityksellä. Projektin työn painopiste on järjestelmän suunnittelussa siten, että nyt luodaan perusta koko järjestelmän toteuttamiselle ja se valmistetaan keskeisiltä osiltaan käyttökuntoon. Laitos varaa henkilötöyöaikaa myös tarvittavien tietojen tallentamiseen heti syyslukukauden alussa opinto-oppaiden ilmestyttyä.

JULKAISU- JA TIEDOTUSTOIMINTA

Korkeakoulujen kielikeskus tiedottaa sekä omasta toiminnastaan että yleensä kielikeskusten toiminnasta ja huolehtii kielikeskusten välisestä tiedonkulusta. Merkittävin tiedotuskanava on Kielikeskusuutisia-lehti (toimittaja: Minna-Riitta Pöyhönen, puh. 292 877), joka ilmestyy kuukausittain lukuvuoden aikana. Lehti lähetetään jokaiselle kielikeskusopettajalle, ja se leviää myös kielikeskusjärjestelmän ulkopuolelle, esimerkiksi AFinLA:n jäsenille. Kielikeskusuutisissa julkaistaan lyhyitä raportteja tutkimuksesta ja opetuksesta, seminaareista ja konferensseista, kirjakatsauksia ja ajankohtaisia tiedotuksia. Lehdessä tiedotetaan mm. järjestettävistä koulutustilaisuuksista, uusista oppimateriaaleista, äänitteistä ja videonauhoista ja kirjaston vuosikartunnasta. Oppimateriaaleista ja julkaisuista laaditaan myös erillinen tiedote, joka sisältää materiaalien ja julkaisujen lyhyet sisältökuvaukset ja hinnat.

Yhtenä kielikeskusjärjestelmän sisäisenä tiedotus- ja yhteistoimintamuotona ovat kielikeskusjohtajien tapaamiset, joita järjestetään vuosittain. Suunnitteluvuonna johtajat tapaavat syyskuussa Rovaniemellä. Tärkeitä tiedotuksen kannalta ovat myös kunkin kielen opettajien seminaarit ja neuvottelutilaisuudet. Korkeakoulujen kielikeskus tiedottaa myös kielikeskusjärjestelmän ulkopuolisille, sekä korkeakouluissa että niiden ulkopuolella, kielenopetuksen keskeisistä kysymyksistä ja kehittämistarpeesta, selvittää kielikeskusten resursseja sekä pyrkii luomaan positiivista suhtautumista kielikeskusten toimintaan.

Aikakauskirja FINLANCE keskittyy kielen oppimista ja opettamista, erityisesti erityisaloiden kielenopetusta ja aikuisopetusta ja niiden tutkimusta käsitteleviin kysymyksiin.

Edellä mainittujen lisäksi Korkeakoulujen kielikeskus jatkaa edelleen oppimateriaali- ja julkaisusarjojaan:

Kielikeskusmateriaalia - Language Centre Materials;

Korkeakoulujen kielikeskuksen julkaisuja - Reports from the Language Centre for Finnish Universities;

Korkeakoulujen kielikeskuksen tiedotteita - Information from the Language Centre for Finnish Universities.

KOULUTUS

Koulutustoiminnassa keskitytään kielikeskusten ja muiden erityisaloiden kielenopetusta antavien laitosten opettajien täydennyskoulutukseen. Lisäksi tehostetaan Korkeakoulujen kielikeskuksen oman henkilökunnan täydennys- ja jatkokoulutusta.

Ensimmäinen kielikeskusopettajien täydennyskoulutusohjelma PILC (Programme of In-Service Training for Language Centre Teachers) (tietoja antaa Markku Helin, puh. 292 879) alkoi syyskuussa 1986. Ohjelma on vuoden mittainen ja koostuu kolmesta viikon kestävästä seminaarista sekä niiden väliin sijoittuvista opiskelujaksoista. Ensimmäisen seminaarin ja sitä edeltävän opiskelujakson aiheena ovat opetusmateriaalit ja kielitaidon testaus, toisen aihe on kirjoitetun ja puhutun kielen diskurssianalyysi ja kolmannen jakson aihe on opetusmetodologia.

Suunnitteluvuonna aloitetaan seuraavan PILC-ohjelman suunnittelu, jossa on tarkoitus laajentaa kielivalikoimaa (kahden ensimmäisen ohjelman kielenä on englanti) ja tarkistaa muutenkin ohjelman sisältöjä. Suunnittelu tehdään edelleen pääasiassa yhdessä Birminghamin yliopiston kanssa, vaikka kielivalikoiman laajentaminen todennäköisesti tuokin tullessaan uusia yhteistyökumppaneita a.o. kieliä puhuvista maista.

Toimintavuonna järjestetään englannin suullisen taidon opettajille kuudes täydennyskoulutusseminaari, 6th Oral Skills Workshop. Syyskuussa 1988 pidettäväksi suunniteltu seminaari toteutetaan yhteistyönä Ruotsissa toimivien ESP-opettajien kanssa.

Vuonna 1988 on suunniteltu pidettäväksi seuraavat koulutus- ja neuvottelutilaisuudet:

	Aika	Paikka
Puheviestinnän yleisopintojen opettajien neuvottelupäivä	tammikuu	Helsinki
Kirjallisen viestinnän opettajien neuvottelupäivät	helmikuu	Tampere
Kielenopetus ja kansainvälisyys	helmikuu	Helsinki
Tekstin ymmärtämisen testaus (englanti)	helmikuu	Jyväskylä
Testauksen workshop	helmikuu	Jyväskylä
Saksa erityisaloiden kielenä	maaliskuu	Jyväskylä
Lehdistökielen seminaari ranskan kielen opettajille	maaliskuu	Helsinki
Pohjoismainen konferenssi saksan kielen opettajille	touko-kesäkuu	Upsala
Pohjoismainen ranskan kielen opettajien konferenssi	kesäkuu	Jyväskylä
Ranska erityisaloiden kielenä	syyskuu	Helsinki
Englannin kielen tekstin ymmärtämisen opetusmenetelmien seuranta	syyskuu	Konnevesi
Oral skills workshop	syyskuu	Helsinki-Tukholma
Kommunikative Grammatik im mündlichen DaF-Unterricht	lokakuu	Helsinki
Suomea vieraana kielenä opettavien neuvottelupäivät	joulukuu	Helsinki
Kielikeskusopettajien tutkimusseminaari neuvottelupäivä	joulukuu	Konnevesi

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Viime vuosina lisääntyneitä kansainvälistä yhteistyötä kehitetään edelleen suunnitteluvuoden aikana. Kuten aiemminkin, yhteistyötä tehdään joko Suomessa sijaitsevien eri maiden kulttuuriedustustojen välityksellä tai kanssa (Goethe-Institut, The British Council, DDR-Kulturzentrum, Svenska Institutet, Centre Français, Neuvostoliiton kulttuuri- ja tiedekeskus, sekä eri maiden suurlähetys-

töt), tai suoraan jonkin laitoksen kanssa ulkomailla. Yhteistyötä tehdään oppimateriaalien laatimisessa, tutkimuksessa ja erityisesti kielikeskusopettajien koulutuksen järjestämisessä. Tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat suunnitteluvuonna seuraavat ulkomaiset laitokset: Birminghamin yliopisto, Royal Society of Arts, Centre for Information on Language Teaching (CILT), BBC, Lancasterin yliopisto, Exeterin yliopisto, Bell School of English; C.R.A.P.E.L. (Nancy); Uppsalan yliopisto, Svenska Institutet, Utbildningsradion, Tukholman yliopisto (Institute för English Speaking Students ja Fackspråkligt kurscentrum; Universität München, Universität Bielefeld, Deutsche Auslandsgesellschaft (Lübeck), Ruhr-Universität Bochum, Goethe-Institut (München); Universität Klagenfurt; Technische Universität Dresden, Karl-Marx-Universität Leipzig, Wilhelm-Pieck-Universität Rostock, Rundfunk der DDR (Berlin); Venäjän kielen Pushkin-Instituutti.

Gottfried Effe

Sprachenzentrum der Universität Oulu

BERICHT ÜBER DAS IV. GEMEINSDAME FACHSPRACHENSEMINAR ZUR WEITER- BILDUNG FINNISCHER DEUTSCHLEKTOREN AM 23./24.10.1987 IN HELSINKI

Zum vierten Mal veranstaltete das Deutschlektorat am DDR-Kulturzentrum in Zusammenarbeit mit dem Zentralen Spracheninstitut der finnischen Hochschulen an der Universität Jyväskylä (ZSI) ein Fortbildungsseminar für Fachsprachenlehrer an finnischen Hoch- und Fachhochschulen. Wenn sich auch die Einladung nur an finnische Deutschlehrer wendete so fanden sich trotzdem eine erkleckliche Anzahl von "Muttersprachlern" ein, die ein ebensogroßes Bedürfnis nach Weiterbildung verspürten, wie die angereisten "einheimischen" Kolleginnen und Kollegen.

Nach der Begrüßung durch Frau Dr. Löfman (ZSI) und Herrn Dr. Hipp (Deutschlektorat am DDR-Kulturzentrum) hielt Frau Prof. Dr. Sieglinde Czichocki (Berlin) den ersten Plenarvortrag zum Thema "Probleme der Gestaltung fachbezogener Lehrmittel für Fortgeschrittene". Dabei wurden sowohl die allgemeinen Rahmenkriterien wie auch die speziellen Anforderungen dargestellt und diskutiert, die an fachbezogene Lehrwerke gestellt werden. Weiter wurden vorhandene Lehrmaterialien ansatzweise analysiert bzw. Kriterien zu deren Analyse vorgestellt. Bei der Erstellung von fachsprachlichen Lehrwerken sollen die Ergebnisse anderer Disziplinen berücksichtigt werden, etwa die Ergebnisse der Textlinguistik, der Psycholinguistik und der Fachsprachenlinguistik. Vor allem das Verhältnis von Fachsprache und Literatursprache einerseits und Umgangssprache und Fachumgangssprache andererseits in ihrer historischen Verkettung mit den Mundarten muß in die Materialerstellung für den fachsprachlichen Bereich Eingang finden. So gesehen, erhält auch die Erforschung der Wissenschaftsgeschichte wie auch die Erforschung einzelner Wissenschaftssprachen einen gewichtigen Stellenwert. Daß ein Lehrbuchautor die neuesten Erkenntnisse der Terminologieforschung und der Linguodidaktik berücksichtigt, ist wohl eine Selbstverständlichkeit, die nur der Vollständigkeit halber erwähnt werden soll. Trotz dieser umfangreichen Absicherung ist eine Klassifizierung von Lehrwerken für den DaF-Unterricht nicht immer einfach, wenn es beispielsweise darum geht, Grundstufen-, Mittelstufen- (Fortgeschrittene?) und Oberstufenwerke zu unterscheiden. Nach diesen allgemeinen Kriterien stellte Frau Prof. Czichocki einige spezielle Anforderungen vor, die an Lehrwerke zu stellen sind. Dazu gehören die Klärung der fachlichen und der fremdsprachlichen Voraussetzungen (der Studenten/Schüler), das fachspezifische Verhältnis von Fach-/Allgemeinsprache

(z.B. in der Chemie), die Erfassung der jeweils vorherrschenden Kommunikationsmittel, die Sprachtätigkeiten, die im fachbezogenen Fremdsprachenunterricht (FFSU) auf bestimmte Teiltätigkeiten eingeschränkt sind, die Berücksichtigung der künftigen beruflichen Anforderungen, die Frage der Progression in FSU-Materialien (oder die Frage, warum es oft keine gibt) und etwa die Frage, wie weit die Muttersprache in die Materialien mit einbezogen werden soll. Schließlich wandte sich Frau Czichocki der Analyse vorhandener Lehrmaterialien zu. Neben benutzer- bzw. fachbezogenen Werken gibt es Materialien, die komplex alle sprachlichen Komponenten berücksichtigen, aber auch solche, die nur bestimmte Komponenten einüben. Auch bei den Übungsapparaten ist in verschiedenen Werken die ganze Breite der Möglichkeiten zu finden. Die Tendenz zum kommunikativen Unterricht lasse aber die Gefahr aufkommen, daß das Sprachsystem (=systematische Sprachermittlung) vernachlässigt wird, dessen Beherrschung aber zur Findung eigener Variationen vorausgesetzt werden muß.

Dieser Vortrag lieferte Stoff für eine angeregte Diskussion, auf die dann die verdiente Mittagspause folgte.

Der Nachmittag wurde mit einem Vortrag von Dr. Dieter Gohlisch eingeleitet. Er sprach zum Thema "Fachsprachliche Lexikographie unter dem Aspekt der Übersetzung wissenschaftlich-technischer Texte". Für den Fachsprachenlehrer kam vor allem die Erkenntnis zur Sprache, daß die gängigen Nachschlagewerke (Wahrig, Duden u.ä.) für den FSU ungeeignet seien oder zumindest mit Vorsicht zu genießen seien, da oft nicht stringend genug gearbeitet werde ("ein Boot ist ein Fahrzeug,..."). Nach der Kaffeepause gingen die Teilnehmer um 16.00 Uhr in die angebotenen Arbeitsgruppen Lexikographie, Lehrmittelgestaltung und Methodik. Außerdem traf sich noch die Projektgruppe Medizin.

Der lange Freitag endete mit einem geselligen Beisammensein, zu dem in das DDR-Kulturzentrum eingeladen wurde. Wer bei früheren Seminaren die Gelegenheit hatte, an dieser Abendveranstaltung teilzunehmen und "waschechte" Sorben oder Berliner auftreten zu sehen, war diesmal überrascht, denn es sollte anders kommen. Ewald Reuter berichtete mit den Augen eines Kurzbesuchers über den Besuch einer Lehrergruppe aus Finnland in Dresden. Es wurde ein netter und sicher für alle informativer und vielleicht auch aufklärender Diavortrag. Echt dagegen war das "Radeberger" auf das viele (oder zumindest einige) gewartet hatten. Der Tisch war reichlich gedeckt und alle genossen "nach des Tages Arbeit ..." diesen schon zur Tradition gewordenen Abend zwischen zwei Seminartagen.

Der Samstagvormittag begann mit einem Vortrag von Prof. Dr. Hartmut Schröder zum Thema "Fachsprachliche Textlinguistik und Aspekte einer Didaktik/Methodik". Schröder ging es dabei vor allem darum, die Dynamik auch von Fachtexten zu betonen und ihre kulturelle Eingebundenheit bewußt zu machen. Dies hat die Kosequenz, daß

Fachsprachenunterricht die kulturelle Tradition zu berücksichtigen hat und man sogar von einer fachbezogenen Landeskunde sprechen kann, die interkulturelle Kommunikation unterrichtbar macht. Diese Erkenntnisse sind didaktisch-methodisch sowohl in einem Unterricht zuberücksichtigen, der sich auf mündliche Kommunikation konzentriert, sie sollten aber auch in einen mehr auf schriftliche Kommunikation (=Leseurse) begrenzten Unterricht verstärkt eingehen.

Nach diesem Vortrag trafen sich noch einmal die Arbeitsgruppen, um ihre Beratungen vom Vortage fortzusetzen. Um die Mittagszeit schloß das Seminar mit Berichten aus den Arbeitsgruppen ab.

Die letzten Seminarteilnehmer sahen sich noch schnell die ausliegenden Bücher und Zeitschriften der kleinen Buchausstellung an, bevor sich alles voneinander verabschiedete und den Heimweg antrat. Gerüchte gingen um, daß nächstes Jahr kein Seminar dieser Art veranstaltet werden soll. Es wäre Schade drum, denn: Interessant war es wieder mal, konstruktiv, argumentativ und informativ.

Geselliges Beisammensein im DDR-Kulturzentrum.

Aija Mäkisalo

SUOMI VIERAANA KIELENÄ -NEUVOTTELU- PÄIVÄT VIITTAKIVEN OPISTOLLA 12. - 13.12.1987

Maaseudun hiljaisuus ja paljon valkoista lunta. Viittakiven opisto Hauholla tarjosi mainiot puitteet Suomi vieraana kielenä -neuvottelupäiville. Osanottajia paikalle oli kokoontunut 26. Esittelykierros paljasti kaikkein pisimmän matkan olleen Anja Haaparannalla, joka toimii suomen kielen lehtorina Altassa, Pohjois-Norjassa.

Viittakiven opiston henkilökunta toivotti meidät tervetulleiksi, ja päivien alkajaisiksi tutustuimme opiston toimintaan. Opettaja Jorma Reinimaa kertoi opiston perustamisesta toisen maailmansodan jälkeen ja nykyisistä toimintaperiaatteista. Viittakivi on toimintansa alusta lähtien ollut kansainvälinen opisto. Tällä hetkellä noin kolmannes opiskelijoista on ulkomaalaisia. Viittakivessä halutaan tarjota opiskelijoille mahdollisuus kohdata erilaisia ihmisiä, tutustua erilaisiin kulttuureihin, oppia hyväksymään erilaisuus ja elämään yhdessä - erilaisina.

Opiston rehtori Eva Launonen kertoi suomen kielen opetuksesta Viittakivessä. Talvikurssin ulkomaalaiset opiskelijat saavat valintansa mukaan viikossa neljä tai kaksitoista tuntia suomen opetusta. Opiskelijoiden kielellinen tausta ja oppimishalukkuus ovat usein hyvin kirjavat. Erityisesti englantia sujuvasti puhuvilla opiskelijoilla on vaikeuksia päästä harjoittelemaan suomea arkisissa keskustelutilanteissa, sillä opiston suomalaiset opiskelijat tahtoisivat kovin mielellään harjoitella heidän kanssaan keskustelemalla englanniksi. Myöhemmin päivien aikana tuli useissa puheenvuoroissa esille, että nämä samat ongelmat ovat tavallisia suomen kielen opetuksessa ja oppimisessa myös muualla kuin Viittakivessä.

Lauantai-iltapäivän ohjelmassa keskityimme pohtimaan kielen testausta. Lehtori Liisa Kurki-Suonio Tampereen yliopistosta alusti keskustelua. Hänen puheenvuoronsa otsikkona oli "Kompetenssista performanssiin, rakenteista kielen käyttöön - myös testauksessa". Koska vieraan kielen opetuksessa on ryhdytty painottamaan yhä enemmän kielen käyttötaidon merkitystä kieliopillisen täsmällisyyden ja rakenteiden opettamisen sijasta, myös testaukselle asetetaan uusia vaatimuksia.

Keskustelussa pohdimme kielen käyttötaidon sujuvuuden arvioimiskriteerien ongelmallisuutta. Omien oppilaiden kielitaidon testaamisen lisäksi suomea vieraana kielenä opettavaa pyydetään usein testaamaan hänelle vieraiden ulkomaalaisten kielitaito ja antamaan siitä kielitaitotodistus.

Keskeiseksi keskustelukysymykseksi nousi myös tasapainottelu rakenteiden opettamisen ja virheellisen ja monin tavoin puutteellisenkin kielitaidon käyttöön rohkaisemisen välillä. Monet osanottajat suhtautuivat kriittisesti uusiin, kommunikaatiivisia taitoja painottaviin opetus- ja testausmenetelmiin. Suomen kielen rakenteen katsottiin vaativan sujuvaan kielitaitoon tähtäävältä opetukselta alusta alkaen kieliopillisten rakenteiden painottamista sekä opetuksessa että testauksessa.

Lauantai-iltana päätimme unohtaa kellot ja aikataulut. Saunan lauteilla ja takkatulen loimussa keskustelu jatkui kuitenkin vilkkaana päivien aiheista. Alustavasti suunniteltiin myös työryhmien perustamista oppimateriaalin valmistamista ja ulkomaalaisopetuksen testauksen kehittelemistä varten.

Sunnuntai-aamun aiheena oli oppimateriaalin valmistaminen erityisryhmille. Tutkija Anne Räsänen Jyväskylän yliopiston täydennyskoulutuskeskuksesta kertoi, miten kielikurssit erityisryhmille - esimerkiksi turveteknologian asiantuntijoille - suunnitellaan ja valmistetaan räätälintyönä yhdessä kurssin tilaajan kanssa aina alustavasta tarvekartoituksesta loppuarviointiin ja jatkoseurantaan saakka.

Keskustelussa totesimme suomen kielen ulkomaalaisopetukseen kaivattavan lisää oppimateriaalia. Koska opetuksen kohderyhmä on pieni, materiaalityönto on ollut vähäistä. Myös perustutkimusta suomen kielestä (esim. tekstityypeistä ja niiden rakenteista, diskurssirakenteista jne.) tarvittaisiin lisää, jotta oppimateriaalia ja opetusmenetelmiä voitaisiin kehittää entistä tehokkaammin.

Nykyisellään opettajat joutuvat laatimaan paljon itse omaa materiaalia. Nykyistä suurempaan yhteistyöhön olisi tarvetta ja myös mahdollisuuksia: Opettaja, joka kokoaa itse tai teettää harjoitustyönä oppilailtaan esimerkiksi jonkin erityisalan sanaston, voisi ilmoittaa asiasta Maisa Martinille Korkeakoulujen kielikeskukseen. Maisa lupautui toimimaan "väliportaana" ja tiedottamaan valmiina olevasta materiaalista Kielikeskusuutisissa. Näin olemassa olevat varat saadaan ainakin hiukan tehokkaampaan käyttöön.

Kokonaisvaikutelmaksi päiviltä jäi mielenkiintoinen "erilaisten yhteys". Suomen ulkomaalaisopetus on vähäistä mutta värikästä. Opettajat eri puolilla ovat hyvin erilaisissa tilanteissa, eikä sama ratkaisu menetelmä-, materiaali- tai testausongelmiin sovi kaikille. Värikkyydestä huolimatta - tai ehkä juuri sen vuoksi - ongelmissa on paljon yhteistä, jakamista riittää, ja siksi kiinteä yhteistoiminta kannattaa. Päivien päätteeksi suunniteltiin seuraavaa yhteistä tapaamista. Alustavasti keskusteltiin mahdollisuudesta kokoontua Helsingissä syyslukukaudella -88. Mutta jo paljon ennen ensi syksyä on monta mahdollisuutta pitää yhteyttä, välillä vaikkapa vain "epävirallisesti"!

Seija Manninen

SITUATIONAL VARIATION IN COMMUNICATION APPREHENSION EXPERIENCED BY FINNISH SPEAKERS OF ENGLISH

In this article communication apprehension (CA) will be viewed as subjective, conscious feelings of fear and tension about real or anticipated oral communication with other persons. McCroskey (1984: 16, 18) has made a distinction between 'generalized-context CA' and 'situational CA'. The former refers to apprehension felt repeatedly in a certain type of context and the latter to feelings that can vary widely according to the particular situation. This article will discuss generalized-context CA in various foreign language (FL) situations and the application of this kind of information to FL teaching.

Communication researches have found a number of factors which determine how we react to communicative situations. These include the formality of the situation, the social status of the participants and the perceived difference between the speakers. Anxiety in FL situations can also vary according to the level of the language proficiency required, the length of participation, the opportunity for advance planning and the native language of the communication partners.

The results discussed here are based on study conducted among 231 students at the University of Jyväskylä. A total of 112 were students of English and 119 were students of social sciences. The data/information was collected by means of a questionnaire. The students were asked to rate 20 different cross-language situations according to how pleasant or anxiety arousing they were.

The most negatively rated situations were formal occasions in which the participants do not know each other very well: asking a visiting lecturer a question, talking to a foreign teacher in an oral examination, asking for permission to speak in a meeting where the language used is English, asking a foreign employer for a holiday. These four situations share some other features, too: they require talking to an authority figure or a large audience and imply evaluation. As many as 62.9 % of the students viewed asking a visiting lecturer a question as highly anxiety-arousing and only 11.8 % found it very pleasant.

The following situations were also rated rather negatively: telling your foreign workmates about the industry of Finland, discussing the harmful effects of smoking in a small group, talking with a foreign friend on the phone, talking to an English-speaking teacher in your free time, interpreting in a bank or a post office. About 40 per cent of the students reported feeling very anxious about

discussing in a small group or telling foreigners about Finnish industry. This may be explained by the fact that such situations require both a detailed knowledge of a certain subject area and rather sophisticated language skills. They involve lengthy participation in FL interaction and the use of special vocabulary. Interpreting is further complicated by the necessity of switching quickly from one language to another.

On the whole, the situations introduced so far were regarded as relatively unpleasant by the students. The rest of the situations received more positive evaluations from the students. On average, the following situations were rated quite positively but about half of the situations were viewed as even more pleasant: conversing with the members of your host family at dinner, starting a conversation about a well-known film with your foreign friends, taking foreign summer neighbours for a sightseeing tour in your home town, discussing with foreign students the differences between the student life in Finland and in the country in which you are staying. The situations mentioned above require lengthy participation in FL conversation. Speakers can manage with everyday vocabulary, but they must still have a fairly good command of the language because conversations involve constant switching over of the roles of speaker and listener. The participants have to be in a constant state of readiness in order to comprehend what their communication partners are saying, so that they are able to make relevant remarks and bring forward their own ideas. Moreover, in conversation the development of the interaction and the other participants' utterances can be fairly unpredictable and so the FL speaker cannot prepare himself for these encounters in detail. Difficulties in FL conversation may also be caused by different interaction rules in cross-language encounters. The speaker may have to adopt new views about what can be talked about in different situations, by whom, and in what style. He will probably also have to accept new rules for turntaking in conversations. Telephone conversations are made more difficult by the inability to make use of any nonverbal devices in transmitting and interpreting messages, such as gestures and facial expressions.

The students regarded brief service encounters (making an order in a restaurant and asking a salesperson for help) and answering a question in an English lesson at school as comparatively pleasant occasions. In such situations the FL speaker can predict fairly accurately what expressions he has to use and the whole communication process takes only a short time. The communicators are not actually discussing any topic: they are merely going through a certain verbal ritual. Consequently, the range of vocabulary and grammatical constructions is limited.

The most pleasant cross-cultural situations for the students were those in which all the participants are non-native speakers of English, speaking English with friends just for practice, talking to a foreigner sitting next to you on a train, giving direction to foreign tourists travelling in Finland, talking with other non-native speakers of English. Speaking English with friends just for practice was considered very pleasant by 71.8 % of the students and as many as 87.4 % had no worries about talking with other non-native speakers of English. When conversing with other non-native speakers, the FL user is less likely to feel that he is being evaluated because none of the communicators is in a linguistically superior position. It is not necessary to be so much concerned about mistakes and disfluencies as many of them may remain totally unnoticed by the other interactants.

Information about what situations language learners themselves find most difficult and anxiety-arousing can be helpful in planning language courses or in individual lessons. When practicing FL conversations it might be best to start from situations rated as easy and pleasant and to proceed gradually towards the more anxiety-arousing situations. If the most anxiety-evoking situations are introduced first, students may develop negative feelings about FL use in general. Naturally, FL classrooms cannot provide an authentic context for all the situations mentioned in this article, but nevertheless, students should have ample opportunity to practice communicating in a great number of different situations in order to gain more confidence in their ability to cope with FL communication.

Further reading:

- Lehtonen, J., K. Sajavaara & S. Manninen. 1986. Communication Apprehension and Attitudes Towards a Foreign Language. Scandinavian Working Papers on Bilingualism 5.
- McCroskey, J. 1984. The Communication Apprehension Perspective. In J. Daly & J. McCroskey (eds.), *Avoiding Communication. Shyness, Reticence, and Communication Apprehension*, 13-38. Beverly Hills: Sage.
- Sallinen-Kuparinen, A. 1986. Finnish Communication Reticence, Perceptions and Self-Reported Behavior. *Studia Philologica Jyväskyläensia* 19. Jyväskylä: University of Jyväskylä.

KIRJAKATSAUS - BOOKS BRIEFLY

Aili Rytönen-Bell

CONVERSATIONAL FINNISH, WORKBOOK

Suomea keskustellen, työkirja

Foreign Service Institute, U.S. Department of State. 1987, 516 s.

Yhdysvaltain Foreign Service Institutin suomen kielen harjoituskirja on tarkoitettu käytettäväksi samannimisen oppikirjan kanssa (ks. Kielikeskustutuksia 7/1987, 23-24). Erikseen kirjojen käyttö tuskin onnistuuukaan, sillä oppikirjan harjoitukset eivät sinällään riitä ja harjoituskirja taas vaatii tuekseen oppikirjan selitykset ja tekstit. Myös etenemistapa on suunniteltu tiiviiseen intensiiviopetukseen sopivaksi. Silti muutakin oppikirjaa käyttävä opettaja voi hyötyä kirjojen dialogeista ja tehtävistä.

Suomea keskustellen -työkirja on sangen perusteellinen. Opiskelija saa englanniksi selvät ohjeet, joiden mukaan hänen tulee kasetin avulla harjoitella kutakin dialogia x kertaa. Harjoituksia on niin paljon, että sanat ja rakenteet jäävät varmasti edes keskinkertaisen hyvämuistisen opiskelijan mieleen sen enempää pöytäkirjasta. Harjoitustyyppit eivät ole yhtä monipuolisia ja mielenkiintoisia kuin oppikirjassa, vaikka vaihtelua on yritetty lisätä asettelemalla tehtävät sivulle eri tavoin, mm. taulukoiksi.

Laajaan harjoitusmateriaaliin mahtuu toki virheitäkin. Kieli on paikoitellen kömpelöä tai vanhahtavaa. Mitä tarkoittaa vaikkapa irrallinen astevaihteluesimerkki "Hän tulee väkeen", etenkin kun sanan väki käännökseksi on annettu "people" (CG-20)? En myöskään ymmärrä opettajalle (omana kappaleenaan) annettua ohjetta: "On hyvä keskittyä ääntämiseen jaksojen 1-6 puitteissa osaksikin, koska ilmaisut ovat suurimmalta osalta idiomaattisia" (APP-7).

Yllättäen siirrytään joskus myös asiasta toiseen. Vain sivunumeroinnin perusteella voi arvata, että sivulla CG-1 on kyse astevaihtelusta, vaikka edellinen sivu päättyy käännösharjoitukseen. Otsikkoa ei ole. Sivunumerointi on muutenkin turhan kiemurainen sekä oppi- että työkirjassa. Juokseva numerointi olisi käyttäjän kannalta selvempi, kun erityyppiset osat on kuitenkin sidottu yksien kansien väliin.

Paikoin ihmetyttää asiasisältökin. Kuinka monessa suomalaisessa perheessä todella koulutetut kodinhoitajat "katsovat pienten lasten perään näiden omissa kodeissa" (XIV-16)?

Pienistä puutteista ja hankalan suuresta koosta huolimatta työkirja on käyttökelpoinen lisä suomea vieraana kielenä opettavan hyllyyn. Se sopii perusteellisuutensa vuoksi hyvin myös itseopiskeluun, vaikka onkin tarkoitettu intensiiviselle opettajajohtoiselle kurssille. Jos suomen kielen kurssin ulottamattomissa asuvalla ja englantia taitavalla opiskelijalla on riittävä motivaatio, mutta vähän kokemusta kielten opiskelusta, suosittelisin ilman muuta tämän kirjajaparin ja siihen liittyvien kasettien hankkimista.

Maisa Martin

Gregory James (ed)

THE ESP CLASSROOM - METHODOLOGY, MATERIALS, EXPECTATIONS

Exeter Linguistic Studies, Volume 7. University of Exeter 1984.

The ESP Classroom - Methodology, Materials, Expectations is a collection of papers read in the fourth biennial conference of SELMOUS, held in March 1983 at the University of Exeter.

All the articles chosen for the book focus on the practicalities of the ESP classroom. John Swales sets the scene in the first article of the book. He overviews past SELMOUS conferences and shows how their themes - at least partly - are still of interest. One of the needs that were urgent in year 1975 was the question of testing ESP. As we know, this need is still with us. He also discusses ESP from the international perspective and finally raises the question of the relationship between classroom discourse and the target discourse of the learning objective.

David Charles discusses the use of case studies in business English, and argues the case for teaching business culture with the help of problem solving materials: "For ESP in general, I believe a genre-seeking approach is perhaps the way to get among the people whose business you are teaching and towards whose culture you should be trying to simulate". Using their method and their apparatus will define the language taught and learned. Another approach to business English

is R.R. Jordan's paper on motivation in ESP where he describes methods and materials developed for the students of Economics. Glyn Jones and Michael Vaughan-Rees discuss a case study in management training.

Other papers include a detailed description of course/materials design for botanists and zoologists, titled "Mr. Sulaiman, the buttoning of cauliflowers and How I Learned To Love The Abstract" by Kenneth James; "Using language actively in the science classroom" by Clive Carré; an investigation of the writing of dissertation titles by Tony Dudley-Evans; and a study of overseas students writing essays in English by Diane Houghton.

The book gives the reader the opportunity to have a look inside a few ESP classrooms and to see what are the current problems and what kind of attempts have been made to solve them. It also takes a look into the expectations of ESP, as well as to the past.

Liisa Löfman

Lynne Kelly & Arden K. Watson

SPEAKING WITH CONFIDENCE AND SKILL

Speech Communication Series, Harper & Row: New York. 1986. 238 s.

Kirjan kirjoittajat ovat lähteneet siitä oletuksesta, että lähes kaikki puheviestinnän kursseille osallistuvat opiskelijat jännittävät puhumista ja esiintymistä - ainakin kurssin alussa. Tästä syystä he ovat sisällyttäneet puheviestinnän perusasioita käsittelevään kirjaansa viestintäarkuutta vähentävien teknikoiden sovelluksia. Kirjassa pureudutaan viestintäarkuuden ongelmaan mm. ajatustenmuokkaustekniikan (cognitive restructuring), rentoutustekniikoiden ja taitojen kehittämisen avulla. Kirjoittajien mukaan näiden menetelmien avulla voidaan opiskelijoita auttaa kehittymään "rentoutuneiksi, itseensä luottaviksi ja tehokkaiksi kommunikointijiksi".

Kirja koostuu kolmesta osasta: Understanding Yourself as a Communicator, Improving Yourself as a Communicator ja Understanding Communication Contexts. Ensimmäisessä osassa kuvataan viestintää ja erilaisia viestintätilanteita hyvin perinnäisellä tavalla (viestinnän osatekijät: osallisajat, sanoma, tilanne; ryhmätilanteet, dyadit, yksi monelle -tilanteet); pohdiskellaan viestinnän merkitystä

sekä yhteiskunnan että yksilön kannalta; esitellään lyhyesti puhumiseen vaikuttavia tekijöitä, lähinnä asenteita ja jännittämistä. Ensimmäisen osan tavoitteena on myös opastaa itsetuntemukseen ja auttaa löytämään omat vahvat ja heikot puolet puhujana. Luku *Assessing Yourself as a Communicator* sisältää (amerikkalaiseen tyyliin) 6 itsearviointilomaketta, joiden avulla opiskelija voi selvittää itselleen mm. itsetuntoaan, uskomuksiaan ja viestintäarkuutensa määrää (McCroskey: PRCA 24), viestintätaitojaan dyadissa, ryhmässä ja yleisölle puhuttaessa. Kustakin "testistä" saadun pistemäärän perusteella opiskelija voi piirtää oman kommunikoijaprofiilin ja laatia itselleen kehitysohjelman.

Kirjan toisessa osassa esitellään tekniikoita, joiden avulla voidaan parantaa viestintäasenteita, vähentää viestintäarkuutta ja parantaa yleisiä viestintätaitoja. Esimerkiksi viestintäarkuuden hoitokeinoista esitellään ajatustenmuokkaustekniikkaa, karaisemistekniikkaa (systematic desensitization) ja rentoutumista. Yleisten viestintätaitojen kehittämiseen pyritään kiinnittämällä puhujan huomio tavoitteen asettamiseen ja tilanneanalyysiin.

Kirjan kolmannessa osassa tarkastellaan viestintää tilannelähtöisesti: viestintä dyadissa, pienryhmässä, yleisön edessä. Dyaditilanteita lähestytään sosiaalisten suhteiden ja henkilöhavainnoinnin näkökulmasta. Luku sisältää ideoita mm. mielipiteen esittämisestä, myönteisen henkilökuvan luomisesta, keskustelun aloittamisesta ja lopettamisesta. Ryhmäkeskustelu-luvussa käsitellään mm. ryhmädynamiikkaa ja ryhmäviestintätaitoja, esimerkiksi puheenvuoron rakentamista ja keskustelun ohjaamista ongelmaratkaisumallin avulla. Julkista puhumista käsittelevissä luvuissa esitellään erityyppisiä puheita ja niiden erityispiirteitä (esim. vaikuttamaan pyrkivä puhe ANSVA-malleineen). Jakso sisältää myös puheen valmistamisvaiheiden yksityiskohtaisen esittelyn. Kirjan viimeisessä luvussa käsitellään puheen esittämistä: esittämistapojen eroja, äänenkäytön, nonverbaliikan ja kielenkäytön merkitystä ja havaintovälineiden käyttöä.

Speaking with Confidence and Skill -kirja sisältää nimenomaan puheviestinnän peruskursseille ominaisia sisältöjä eikä juuri hätkähdytä lukijaansa uusilla tiedoilla. Tavanomaisuudesta huolimatta se on hyvä peruskirja puheviestinnän opettajalle; uskon siitä löytyvän ideoita opetukseen. Muista puheviestinnän "peruskirjoista" tämä kirja eroaa viestintäarkuusteeman keskeisen aseman vuoksi. Uusi näkökulma on toisaalta kirjan rikkaus, toisaalta puute. Kirja antaa nimitäin melko yksioikoisen kuvan viestintäarkuudesta ja sen "poistamistekniikoista". Epäilen myös muutamien kirjan sisältämien testien ja lomakkeiden käyttökelpoisuutta sellaisenaan.

Minna-Riitta Pöyhönen

Kirjoittajan pyynnöstä julkaisemme Kielikeskusuutisissa (10/1987 s. 11 - 15) julkaistun Silja Pellisen raportin selvennyksen. Nyt julkaistava osa on alkuperäistä tekstiä kirjoittajan käsikirjoituksesta:

Kielitieteen ajankohtaiset, uudet ja merkittävät suuntaukset sekä niiden yhteistyö lähitieteiden kanssa ja oma osallistumiseni

Formal Theories of Communication (Cohen/Perrault) Koska halusin saada yleiskatsauksen koko instituutin kurssitarjonnasta, valitsin mahdollisimman monta kurssia ja seminaaria omien painopisteideni mukaan. Osallistuin niihin seuraavasti: *Formal Theories of Communication* (Cohen/Perrault, Artificial Intelligence Center of SRI International'in tutkijoita, Perrault sen Program Director for Natural Language). Kurssilla käsiteltiin puheaktien semantiikkaa ja tietokoneella kuvattavuutta. Se lähti puheaktin intentiosta, jonka tavoitteena on kuulijan ajattelutavan muokkaaminen logiikan, puheaktien, suunnitelmallisuuden, kielen tuottamisen sekä suunnitelmattomien tunnistamisen ja epäsuorien puheaktien avulla.

Pragmatics Seminar (Horn/Levinson) Sen opettajat olivat Horn, Associate Professor, Yale University, Director of Graduate Studies ja Levinson, Cambridge University, UK. Seminaarissa tarkasteltiin Pragmatiikan yhteydet semantiikkaan ja syntaksiin -taustaa vasten erikoisesti määrän maksimia, relevanssia anafora, negaatiota ja niiden yhteyttä semanttiseen kuvaukseen ja syntaktiseen rakenteeseen.

Sociolinguistic Approaches to Discourse (Schiffrin) Deborah Schiffrin, Assistant Professor, Georgetown University, korosti, että sosiolingvistiikka ei ole lingvistiikan yksi alue, vaan lähestymistapa. Hänen mukaansa mitä hyvänsä lingvistiikan aluetta voidaan tutkia sosiolingvistisesta näkökulmasta. Kurssin tavoitteena oli välittää tietoa diskurssin tärkeimmistä sosiolingvistisen lähestymistavan suuntauksista, metodeista ja tuloksista. Näitä ovat mm. etnografinen, etnometodologinen, variationistinen ja interpretatiivinen. Aihetta käsiteltiin yhden henkilön puhe mallina, puheen siirtymistä henkilöltä toiselle (puheenvuoron vaihto, puheenvuoroparit, kahden henkilön puheen mallit: väärinkäsitykset, korjailu, todistelu, erimielisyys), puheen organisaatio ja diskurssin merkitysajat. Lisäksi koettiin valottaa, mitä erilaiset sosiolingvistiset tarkastelutavat selittävät, millaiset ovat niiden väliset suhteet ja ovatko ne yhdistettävissä vai toisiaan täydentäviä. Voidaanko ne syntetisoida? Korpuksena oli jokapäiväinen suullinen sekä monologinen että dialoginen diskurssi samoin kuin seurallinen ja institutionaalinen.

I RAPORTEJA - REPORTS

	N:o/No. s/p.
Aalto, Nancy: Fourth National English Oral Skills Workshop	1/14
Alanne, Anne: Puheviestinnän päivät Joensuussa	9/22
Bullivant, David: Audio session	1/25
Bullivant, David - Lönnfors, Pearl - Nordlund, Joan - Satchell, Ray: Needs Analysis for the Lay Person	9/3
Dépée, Jean-Pierre: Le Seminaire France - Finlande à Oulu	4/8
Dépée, Jean-Pierre: Cours International IV de Langue et Culture Finnoise	7/3
Dépée, Jean-Pierre: Enseignement du français - langue de specialite, applications concretes	8/18
Fiilin, Ullamaija - Koskinen, Leena - Mauranen, Anna - Ventola, Eija: Kielikeskusten tutkimusseminaari Konnevedellä 28.-29.11.1986	1/11
Gates, Marjatta - Sikanen, Timo: The Third Tampere CAI/CALL Seminar	7/5
Gätjens, Sigrid: Bericht über das Fachsprachenseminar für freie Deutschlehrer	10/3
Heltola, Christina: Fortbildningsseminarium för översättarutbildning	8/15
Huhta, Ari: AFinLAN syysseminario 1987	10/6
Kangasharju, Helena: Puhe- ja kirjoitusviestinnän yleisopinnot vaarassa	4/18
Koivunen-Klemmt, Helena: Kielistudioamanuenssien koulutuspäivät Turussa 20.-21.8.87 teemana tulevaisuus ja huumori	7/12
Koskensalo, Annikki: Bericht über die 3. Internationale Tagung über "Spracherwerb - Sprachkonflikt" vom 21.-23.5.1987 in Hamburg	6/5
Kurki-Suonio, Liisa: Linguistic Institute 29.6.-7.8.87	7/8
Kurki-Suonio, Liisa: Kielikeskusten mahdollisuuksista tehdä tutkimusta	8/3
Kurki-Suonio, Liisa - Huhta, Ari: Testaussuunnitelmia	8/33
Lindqvist, Pirkko - Krannila, Jarkko - Satopää, Erkki: LABIL-tiedosto	2/5
Löfman, Liisa: PILC - kielikeskusten opettajien oma täydennyskoulutusohjelma	2/1
Löfman, Liisa: "Pienet" suuret kielet - kielten alkeis- ja jatko-opetuksesta kielikeskuksissa	3/3
Löfman, Liisa: Apurahoja oppimateriaalien laatijoille	4/19
Löfman, Liisa: Korkeakoulujen kielikeskuksen materiaalityöuutuuksia	8/25
Löfman, Liisa - Nikko, Tuija - Valtanen, Helena: 6th European Symposium on Language for Specific Purposes	6/9
Lönnfors, Pearl: Video Session: Using a video camera in the classroom	1/18
Margelin, Marga: Nordisk forskarkurs i läsforskning/The Nordic symposium on reading research	8/7
Markkanen, Raija: Korkeakoulujen kielikeskuksen toimintasuunnitelma vuodelle 1987	1/3
Markkanen, Raija: VII VAKKI-seminaari Vöyryllä	3/7

Martin, Maisa: Äidinkielen kirjallisen viestinnän opettajat koolla Jyväskylässä 14.-15.5.1987	6/3
Martin, Maisa: Suomen kieli korkealle - Make Finnish visible	9/25
Miraftabi, Barbara: Video Session: Using professionally made video material	1/16
Nikko, Tuija: Helsingin yliopiston kielikeskus 10 vuotta	9/28
Pacheco, Hilda Marisela Gessa: Teaching foreign languages in Cuba	6/13
PalMBERG, Rolf: Microcomputers in Foreign Language Teaching: A Select Bibliography	4/13
Pellinen, Silja: Computational and contextual dimensions of Language	10/10
Philip, Mary: Fifth National Oral Skills Workshop	9/30
Pietarinen, Margarita: Seminar po intensivnym metodam	10/9
Pöyhönen, Minna-Riitta: PILC on päättynyt - eläköön uusi PILC	7/13
Reuter, Ewald: Bericht über "Video-produktionskurs für Deutschlehrer an Finnischen Universitäten, Hochschulen und Fachhochschulen	9/16
Saarinen, Satu: Eksoottisia kieliä suomenopettajille	2/5
Schröder, Hartmut: Bericht über das Kolloquium "Neue Perspektiven des fachbezogenen Fremdsprachenunterrichts"	3/9
Sikanen, Timo: TAKO-ohjelmakirjasto Korkeakoulujen kielikeskuksessa	3/11
Sirviö, Pertti: Didacta 87 - opetustiloja, oppimateriaaleja ja av-tekniikkaa	5/12
Starmans, Peter: Fortbildungsseminar des Instituts für deutsche Sprache (Dresden) für finnische Fachsprachenlehrer 5. bis 12. September 1987	8/16
Stotesbury, Hilka - Elsinen, Raija: Erään päivän tarina eli DIES APERTI ADITUS Joensuun yliopiston kielikeskuksessa	5/8
Valokorpi, Pirjo: Puheviestinnän opettajien seminaari Mekrijärvellä 28.2.-1.3.87	3/17
Valtanen, Helena: Testaustyöryhmän kokous Jyväskylässä 5.-6.3.87	3/19
Ventola, Eija: Tutkimus Helsingin yliopiston kielikeskuksessa	4/3
Ventola, Eija: Kieltenopetuksesta Saksan Demokraattisessa tasavallassa	5/3
Virkkunen, Anu: 21st annual convention of Tesol, Teachers of English to Speakers of Other Languages	9/10
Väänänen, Pirjo: Ro-ro Lo-lo! Saksanopettajat Lyypekin satamassa	8/11
Ylönen, Sabine: Els Oksaar über "Prinzipielles zur Interferenzforschung"	3/14
Ylönen, Sabine - Neuendorff, Dagmar: III linquodidaktisches Kolloquium der Sektion Fremdsprachen, Technische Universität Karl-Marx-Stadt	5/14

KIRJAKATSAUS - BOOKS BRIEFLY

Aikuisten opettamisen taito	5/24
Aspects de l'interdiction dans la lexicographie française contemporaine	4/21
Att skriva och läsa vetenskapliga rapporter	2/15
Collins Cobuild English Language Dictionary	8/28
Conversational Finnish	7/23

Deutsch in Studium und Wissenschaft - Lehrmaterial für den Studienbegleitenden Deutschunterricht für Ausländer	6/16
Facktext	9/38
Handbuch des Fachsprachenunterrichts	4/25
Igrovye zadaniya na urokah russkogo jazyka	2/14
Images and Options in Language Classroom	10/16
Intensiivimetodit kielenopetuksessa	5/24
Kielellinen vuorovaikutus opetuksessa ja oppimisessa I-III	8/33
Literarische Texte in der Unterrichtspraxis	7/19
Medicinische Fachsprache	4/24
Monivalintacloze englannin tekstinyymmärtämisen mittarina	5/21
Narkotyki - Niemyte dusze	8/35
Perustietoa opetuksesta	2/16
Puhutko puolaa: elävää puolaa vasta-alkajille	10/19
Russkij jazyk dlja naučnyh rabotnikov-inostrancev	2/13
Suomen kielen alkeisoppikirja, Harjoituskirja suomen kielen perusopetusta varten	10/17
Symboliikka 87: Grafiikka ja tietotekniikka, Kielet ja kirjoitusjärjestelmät	7/21
Techniques and Principles in Language Teaching	9/37
Tutkimus ja sen raportointi	3/20
Untersuchungen zum Artikelgebrauch im Deutschen	8/29
Verben in deutschsprachigen Fachtexten - Supplementverben	3/21

JOIN THE PILCERS

The success of the first two PILC programmes has encouraged the Language Centre for Finnish Universities to arrange the third 12-month Programme of In-Service Training for Language Centre Teachers (PILC).

The course is designed to cover current thinking in language teaching, existing materials, existing practice, testing procedures and theoretical insights. It will run over 12 months and consists of three one-week seminars with reading and assignments in between. The provisional programme is as follows:

September 7, 1988	Orientation day in Jyväskylä: Assignments, reading lists
January 2-6, 1989	Seminar I Course Design and Methodology
May 22-26, 1989	Seminar II Techniques for analysing spoken and written discourse
August 21-25, 1989	Seminar III Materials Design and Evaluation

The course is being designed in cooperation with the University of Birmingham and sponsored by the Finnish Ministry of Education and the British Council. The lecturers will come from the University of Birmingham and from various Finnish universities. PILC is intended FOR ALL LSP-TEACHERS REGARDLESS OF THE LANGUAGE TAUGHT. For practical reasons the working language will be English although individual groups are free to choose the language they use in their group work. The working languages of PILC 4 (89-90) will be Finnish and Swedish. The number of participants is limited to 30.

Those who successfully complete the course will be awarded a certificate.

The seminars will be residential and they will be held at the TVK Institute at Kirkkonummi. Participants should make their own financing arrangements. The entire cost of all three seminars will be approx. 3.700 FIM per person.

Application forms should be returned by March 31st, 1988 to:
Language Centre for Finnish Universities
PILC
University of Jyväskylä
40100 Jyväskylä

Further information may be obtained from Markku Helin at the Language Centre for Finnish Universities, tel: 941-292 879.

Application Form on p. 45.

Suomen kielen KIRJALLISEN VIESTINNÄN OPETTAJIEN NEUVOTTELUPÄIVÄT

pidetään Tampereella 19. ja 20. helmikuuta 1988,
siis viikkoa myöhemmin kuin aikaisemmin ilmoitettiin.

Ohjelma:

Perjantai 19.2.

- 12.00 Ilmoittautuminen ja lounas Tampereen yliopiston päärakennuksessa.
Lounaan hinta 15 - 20 mk.
- 13.15 Tuula Laaksovirta: Tutkijan pöydältä lukijan pöydälle
- tieteellisen tiedon välittämisestä
- 14.15 Esko Koivusalo: Pitäisikö kirjoittamista opettaa (vielä yliopistossakin)?
- 15.15 Kahvitauko
- 15.45 - Keskustelua kypsyyskokeesta eli maturiteetista.
noin 17 Eikä vain keskustelua, vaan työtä: Jakaudumme kahtia ja laadimme
1) luettelon niistä vähimmäisvaatimuksista, jotka hyväksyttävän
maturiteetin tulee täyttää
2) ohjeet maturiteettien tehtävien antajille.

illalla Teatteria tai muuta yhdessäoloa.

Lauantai 20.2.

- 8.30 Työtapa, jota olen menestyksekkäästi kokeillut:
Paula Sajavaara,
Irma Ollitervo ja
Pirkko Muikku
kertovat ja muutkin osallistuvat keskusteluun.
- 9.45 Kahvitauko
- 10.15 Anneli Kauppinen: Miten referaatin tekemistä pitäisi opettaa?
- 11.15 - Päätöskeskustelu ja seuraavan tapaamisen suunnittelu
noin 12

Kaikki luennot ovat salissa A IV

Tähdellistä tietoa:

* Maksuista: Osallistumismaksua ei peritä.

* Majoituksesta: Jokainen järjestää majoituksensa itse.

* Hotelleista:	Hotelli Tampere	1 hh	230,-	
		2 hh	320,-	
	Hotelli Tammer	1 hh	250,-	(Sokoksen jäseniltä 185,-)
		2 hh	300,-	(235,-)
	Hotelli Ilves	1 hh	325,-	(247,-)
		2 hh	450,-	(310,-)
	Cumulus	1 hh	240,-	
		2 hh	320,-	

* Teatteritarjonnasta:

Tampereen työvänteatteri: Viktorian husaari
Maa on syntinen laulu
Leveäharteinen kaupunki
Tampereen teatteri: Juokse lempesi edestä

* Ilmoittautumisesta: Vapamuotoiset ilmoittautumiset viimeistään 10.2.1988

osoitteella Maisa Martin
Korkeakoulujen kielikeskus
Jyväskylän yliopisto
Seminaarinkatu 15
40100 JYVÄSKYLÄ
puh. 941 - 292 889

TERVETULOA

"DIDAKTIK UND METHODIK IM FACH- BEZOGENEN FREMDSPRACHENUNTERRICHT"

Liebe Kolleginnen und Kollegen,

hiermit laden wir Sie recht herzlich zum Seminar für Deutschlehrer zum Thema "Didaktik und Methodik im fachbezogenen Fremdsprachenunterricht" ein, daß am 18. und 19. März 1988 an der Universität Jyväskylä stattfinden wird.

Als Referenten zu den folgenden Themen sind eingeladen: Hans-R. Fluck (Bochum), "Analyse und Vermittlung von Fachtexten" und Peter Starmans (Helsinki), "Methodik in der Praxis des Deutschunterrichts". Zu beiden Themen schließt sich Arbeit in Gruppen an. Außerdem wird eine dritte Arbeitsgruppe unter Leitung von Ewald Reuter (Tampere) zur "Auswertung des ersten Lübeck-Projekts (Video im FFSU) und Vorstellung der Materialien des zweiten Lübeck-Projekts" stattfinden.

Die Vorlesungen und Arbeitsgruppen finden am Freitag, dem 18. 3. 88 in Jyväskylä im Lyhty-Gebäude der Universität statt, anschließend erfolgt die Fahrt mit dem Universitätsbus zur Forschungsstation der Universität nach Konnevesi, wo ein kaltes oder warmes Abendbrot eingenommen werden kann. Anschließend besteht die Möglichkeit der Saunabnutzung. Für den Abend ist weiterhin ein "geselliges Beisammensein" geplant (Dias von früheren Veranstaltungen, Musikinstrumente, gute Laune, etc. bitte mitbringen!). Die Veranstaltungen am Sonnabend finden dann an der Forschungsstation statt, danach Rückreise nach Jyväskylä, wo wir ca. 14.00 Uhr eintreffen werden.

Preise für Übernachtung und Essen:

- Übernachtung: 50,- mk
- Abendbrot (kalt/warm): 10,- bis 30,- mk
- Frühstück: 10,- mk
- Mittagessen: 15,- mk
- Kaffee: 5,- mk

Die Kosten für die Busfahrt Jyväskylä - Konnevesi - Jyväskylä übernimmt das ZSI.

Wir bitten Sie, sich rechtzeitig anzumelden, da die Teilnehmerzahl wegen der Anzahl der vorhandenen Betten auf 27 begrenzt ist. Anmeldeschluß ist der 15. 3. 1988.

Weitere Einzelheiten entnehmen Sie bitte dem beiliegenden Programm.

Mit freundlichen Grüßen

Sabine Gron

Miirja Lehto

POSTANSCHRIFT:
Seminaarinkatu 15
SF-40100 JYVÄSKYLÄ
FINNLAND

INSTITUTSADRESSE:
Cygnaeuksenkatu 3
SF-40100 JYVÄSKYLÄ
FINNLAND

TEL. 35841-291419
TEL. 35841-292 880
(Durchwahl vom Ausland)

"DIDAKTIK UND METHODIK IM FACH- BEZOGENEN FREMDSPRACHENUNTERRICHT"

Programm

Freitag, 18. 3. 1988, Lyhty (Universitätsgelände)

- 14.30 Uhr: Eröffnung
14.40 Uhr: Hans-R. Fluck (Ruhr-Universität Bochum): "Analyse und Vermittlung von Fachtexten" (Schwerpunkt: Leseverstehen)
15.40 Uhr: Peter Starmans (Exportinstitut Helsinki): "Methodik in der Praxis des mündlichen Deutschunterrichts"
16.40 Uhr: Kaffee
17.00 - 18.30 Uhr: Arbeit in Gruppen

AG 1: "Analyse und Vermittlung von Fachtexten" unter Leitung von Hans-R. Fluck. Inhalte: Fachsprachenbegriff - Analyse und Beschreibung deutscher Fachtexte ausgewählter Gebiete (Natur-, Gesellschafts-, Wirtschaftswissenschaften) - Standard- und Strukturmerkmale von Fachtexten - Fachtextsorten - Didaktisierung und Vermittlung von Fachtexten (Textauswahl, Gestaltung von Lehrmaterialien, Vermittlungsprobleme).

AG 2: "Methodik in der Praxis des mündlichen Deutschunterrichts" unter Leitung von Peter Starmans und Hugo Zenkner (Goethe-Institut Helsinki).

AG 3: "Auswertung des ersten Lübeck-Projekts (Video im FFSU) und Vorstellung der Materialien des zweiten Lübeck-Projekts" unter Leitung von Ewald Reuter (Sprachenzentrum Tampere).

- 18.45 Uhr: Abfahrt nach Konnevesi
- Abendbrot, Sauna, "geselliges Beisammensein"

Sonnabend, 19. 3. 1988, Forschungsstation der Universität in Konnevesi

- 8.00 Uhr: Frühstück
8.30 Uhr: Arbeit in Gruppen
11.15 Uhr: Berichte der Arbeitsgruppen
12.00 Uhr: Mittagessen
12.45 Uhr: Abfahrt nach Jyväskylä

Anmeldeformular S. 47.

NORDISCHE KONFERENZ MIT DER DDR: DEUTSCHUNTERRICHT UND INTERKULTURELLE VERSTÄNDIGUNG, 5. - 7. MAI 1988 IN UPPSALA

Die Fortbildungsabteilung der Universität Uppsala lädt in Zusammenarbeit mit dem Germanistischen Institut der Universität Uppsala, dem Zentralen Spracheninstitut der Finnischen Hochschulen, dem Finnischen Deutschlehrerverband und germanistischen Einrichtungen der Humboldt-Universität Berlin, Karl-Marx-Universität Leipzig, Friedrich-Schiller-Universität Jena, Technischen Universität Dresden, Pädagogischen Hochschule Potsdam und den Deutschlektorat bei den Kulturzentren in Stockholm und Helsinki zur nächsten nordischen Tagung alle ein, die im Bereich Deutsch als Fremdsprache/Germanistik in Unterricht, Lehre, Forschung und Sprachpraxis tätig sind.

Hauptinhalte

- * Begegnung mit der DDR: Land und Leute, Literatur und Kultur, Wirtschaft und Geschichte, u.a. Beiträge von Prof. Dr. Dr. Heidorn (stellvertr. Minister für Hoch- und Fachschulwesen der DDR), Prof. Dr. Hexelschneider (Direktor des Herder-Instituts Leipzig) und Forum mit Teilnehmern aus den nordischen Ländern und der DDR
- * Veranstaltungen zu aktuellen praktischen und theoretischen Fragen einer Linguistik und Didaktik/Methodik des Fremdsprachenunterrichts Deutsch, u.a. funktional-kommunikative Sprachbeschreibung, Linguodidaktik, Computereinsatz im Fremdsprachenunterricht, Phraseologie, Text- und Gesprächsanalyse, DDR-spezifischer Sprachgebrauch, Text- und Fachtextlinguistik, Wirtschaftsdeutsch
- * Veranstaltungen zur neueren DDR-Literatur der 70er und 80er Jahre
- * Veranstaltungen zur DDR-Landeskunde
- * Das Rahmenprogramm enthält: Dichterlesung und Filmabend, Auftritte einer Gruppe junger DDR-Schauspieler, Buchausstellung (Lern- und Lehrmittel, Fachbücher, Literatur), Empfang und geselliges Beisammensein.

Konferenzgebühr

Die Konferenzgebühr beträgt für schwedische Teilnehmer SEK 2 600:--.

Für Konferenzteilnehmer aus Dänemark, Finnland, Island und Norwegen ist die Gebühr ermäßigt auf SEK 2 000:--.

Die Konferenzgebühr umfaßt Programm, Übernachtung im Hotel (die Nächte 5./6. und 6./7. Mai) und Verpflegung (am 5. Mai: Mittagessen und Abendessen, am 6. Mai: Frühstück im Hotel, Mittagessen und Abendessen, am 7. Mai: Frühstück im Hotel) sowie Konferenzmaterialien.

Bei Teilnehmern, die keine Hotelunterkunft benötigen, reduziert sich die Gebühr um SEK 1 100:--.

Die Fortbildungsabteilung der Universität Uppsala sendet vor der Konferenz eine Rechnung der einzuzahlende Konferenzgebühr an die von Ihnen auf der Teilnahmeerklärung angegebene Adresse.

Anmeldung

Bitte senden Sie die beiliegende Teilnahmeerklärung bis 15. Februar 1988 an die folgende Adresse:

Universitetet i Uppsala
Fortbildningsavdelningen
Box 2137
S - 750 02 UPPSALA

Anmeldeformular s. S. 53.

Postanschrift:
Box 2137
S-750 02 UPPSALA
SCHWEDEN

Für Besucher:
Seminariegatan 1

Telefon:
+46 18 102255

Telex:
UNIVUPS-S76024

*Fifteenth International Systemics Congress
Michigan State University
East Lansing, Michigan
August 8-12, 1988*

International Systemics Congress Committee:

Robin P. Fawcett, Chair, (Europe); Hilary Hillier, Treasurer, (Europe); James D. Benson and William S. Greaves, (Canada); Peter H. Fries, (USA); and James R. Martin, (Australia).

**1988 ISC:15
Program Committee**

Peter H. Fries, Chair
Central Michigan University

Richard W. Bailey
University of Michigan

James D. Benson
York University

Barbara Couture
Wayne State University

Michael Cummings
York University

William S. Greaves
York University

Michael Gregory
York University

Proposal Deadline
January 15, 1988

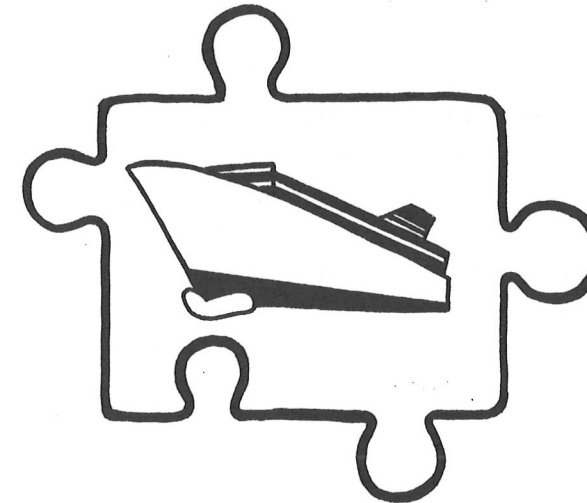
Local Arrangements:
Ruth M. Brend
Department of Linguistics
and Languages
Michigan State University
Wells Hall, A-615
East Lansing, MI, 48824-1027
U. S. A.

CALL FOR PAPERS

The Fifteenth International Systemics Congress will take place on the lovely park-like campus of Michigan State University, East Lansing, on the banks of the Red Cedar River. The Program Committee is scheduling a two-part conference: Part I (Monday and Tuesday) will be devoted to workshops, and Part II (Wednesday, Thursday, and Friday) will be devoted to papers. We are asking for volunteers to run workshops on topics proposed on the attached schedule and to propose additional workshops. (Workshops can be done by 'teams' as well as by individuals.) Paper slots will be 30 minutes and 60 minutes. Please state your preference. We are holding our Congress the week before the meeting of the Linguistics Association of Canada and the United States, and a number of the linguists attending that meeting will also attend the Systemics Congress. Other registrants will include experts in Systemic theory and experts in other fields who are interested in the applications of Systemic theory. The Organizing Committee for the Congress will mail the second circular and letters of acceptance in February. Information on housing and meals will be included in the second circular. Send proposals on the enclosed sheets by January 15, 1988 to: Peter Fries, Program Chair, Box 310, Mt. Pleasant, MI, 48804, USA. (Telephone number: (517) 644-3384.)

Send proposals and abstracts to Peter H. Fries, Box 310, Mount Pleasant, MI, 48804, U. S. A.

attention oral skills teachers!

**coming soon in kk uutisia....
....news of the boat conference!**

Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys AFinLA r.y. valitsi syyskokouksessaan 1987 Helsingissä yhdistyksen hallituksen vuodeksi 1988. Puheenjohtajaksi valittiin ap.prof. Viljo Kohonen (Tampere, puh. 931-156 853). Hallituksen järjestäytymiskokouksessa sihteeriksi valittiin FL Raija Ryhänen (Tampere, puh. 931-156 856/työ, 931-114 160/koti). Mervi Eloranta (Jyväskylä, puh. 941-675 885/koti) toimii varasihteerinä.

Muut hallituksen jäsenet:

Varsinaiset jäsenet:

Kari Sajavaara (vpj., Jyväskylä)
Pekka Hirvonen (vpj.), Joensuu
Eija Ventola (Helsinki)
Raija Hämelin (rah.hoit., Helsinki)
Jorma Tommola (julk.toim., Turku)
Eila Hämäläinen (Vantaa)
Leena Laurinen (Helsinki)

Varajäsenet:

Liisa Lautamatti (Jyväskylä)
Heikki Nyysönen (Oulu)
Pekka Boman (Pori)
Håkan Ringbom (Åbo)
Raija Ruusuvuori (Turku)
Silja Pellinen (Tampere)
Anneli Kauppinen (Helsinki)

Yhdistyksen osoite:

AFinLA/Raija Ryhänen
Tampereen yliopisto/OKL
PL 607
33101 Tampere

Jäsenet voivat tilata AFinLA:n julkaisuja os. AFinLA/Englannin kielen laitos, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä. Muut kuin jäsenet: Akateeminen kirjakauppa, PL 128, 00101 Helsinki.

AFinLA:an voi liittyä jäseneksi maksamalla jäsenmaksun 70 mk / opiskelijat 35 mk / yhdistykset 200 mk postisiirtotilille no 5156 23-4. Kirjoita nimesi ja osoitteesi selvästi, sillä AFinLA:n posti lähetetään maksukuitin osoitteeseen.

Distribution of AFinLA publications:
members: Department of English, University of Jyväskylä, 40100 Jyväskylä.
others: Akateeminen kirjakauppa, PL 128, 00100 Helsinki.

The membership fee is Fmk 70 (Fmk 35 for students and Fmk 200 for associations). It can be paid on AFinLA's post giro account no 5156 23-4.

ENGLISH SUMMARY

The Language Centre for Finnish Universities' plan of action for 1988 is summarized by Liisa Löfman. An English translation of her summary will be published in the next issue of the Language Centre News.

Gottfried Effe from the language centre of Oulu University reports on the fourth further training seminar for teachers of German in Helsinki, 23. - 24.10.1987. The seminar was arranged by the Language Centre for Finnish Universities in cooperation with the DDR Kulturzentrum, and its theme was German for specific purposes. The programme consisted of three plenary sessions and work in groups on different themes. On Friday, Prof. Dr. Sieglinde Czichocki (Berlin) gave a talk on the problems in designing advanced level courses for professional purposes, and Dr. Dietmar Gohlisch (Turku) discussed lexicography and the translation of specialized vocabulary in scientific-technical texts. On Saturday, Prof. Hartmut Schröder (Vaasa) gave a talk on the application of textlinguistics to language teaching with reference to specialist texts in which he emphasised the dynamic nature of these texts as well as the fact that they are culture-bound. Work groups were organised around the following themes: Lexicography, Materials Design, Methodology and Medical German.

Aija Mäkisalo reports on the meeting of teachers of Finnish for foreigners, held at the Viittakivi International Centre, Hauho, 12. - 13.12.1987. 26 teachers from all over Finland took part in the seminar which began with an introduction of the Viittakivi Centre (Jorma Reinimaa) and the Finnish courses arranged there (Eva Launonen). Later in the afternoon, Liisa Kurki-Suonio (Tampere University Language Centre) gave a talk on performance testing which gave rise to a lively discussion on criteria for evaluating fluency and on how to successfully balance the teaching of structures with that of communicative skills. Several teachers took a rather sceptical view of the teaching and testing methods emphasising communicative skills because they felt that learning fluent Finnish presupposes a good command of grammatical structures. On Sunday morning, Anne Räsänen (Further Education Centre, University of Jyväskylä) discussed the process of designing a tailor-made language course. In the discussion that followed, the need for developing new materials for teaching Finnish and cooperation in materials production was emphasised.

SVENSK RESUMÉ

Gottfried Effe från språkcentret vid Uleåborgs universitet rapporterar om det fjärde fortbildningsseminariet för tysklärare som hölls i Helsingfors 23. - 24.10. 1987. Seminariet hade arrangerats av Högskolornas språkcentral och DDR Kulturzentrum och dess tema var tyska för specifika ändamål. Programmet bestod av tre plena och grupparbete. Prof. Dr. Sieglinde Czichocki (Berlin) föreläste om problemen i framställandet av fackspråkskurser på avancerad nivå och Dr. Dietmar Gohlisch (Abo) diskuterade lexikografi och översättandet av facktermer i vetenskaplig/teknisk text. Prof. Hartmut Schröder (Vasa) föreläste om tillämpandet av textlingvistik i språkundervisningen hänvisande till facktexter. Han betonade dessas dynamiska karaktär och kulturbundenhet. Grupperna arbetade med följande teman: lexikografi, materialproduktion, metodologi och medicinartyska.

Arja Mäkisalo rapporterar om ett möte för lärare i finska som främmande språk som hölls i Viittakivi internationella center i Hauho 12. - 13.12.1987. Tjugosex lärare från olika delar av landet deltog i seminariet som inleddes med presentation av centret (Jorma Reinimaa) och de kurser i finska som ordnas där (Eva Launonen). Liisa Kurki-Suonio (Tammerfors universitets språkcenter) föreläste om performanstestning, vilket gav upphov till en livlig diskussion om kriterierna för bedömningen av flyt och hur man kunde nå en lyckad balans mellan urlärningen av grammatik och kommunikativa färdigheter. Ett flertal lärare förhöll sig skeptiskt till kommunikativ undervisning och testning eftersom inlärningen av flytande finska i deras tycke förutsätter god kännedom av grammatiska strukturer. Anne Räsänen (Fortbildningscentret vid Jyväskylä universitet) diskuterade de processer som ingår i utvecklandet av en "skräddarsydd" språkkurs. I den påföljande diskussionen betonades vikten av att framställa nytt material för finskundervisningen och samarbete i materialproduktionen.

Application Form 1988-1989

Name .....

Address .....

Telephone .....

Language Centre/Institution .....

Language(s) taught, number of hours per week .....

Teaching experience .....

Degrees .....

Teaching qualifications .....

Other qualifications .....

Reasons for wishing to attend the course .....

NB! Completion of the course entails participation in all three seminars and self study in the intervening periods.

Place and date

Signature

Please return this form by March 31st, 1988 to:

Language Centre for Finnish Universities
PILC
University of Jyväskylä
40100 Jyväskylä

ANMELDEFORMULAR

Hiermit melde ich mich zum Seminar für Deutschlehrer zum Thema "Didaktik und Methodik im fachbezogenen Fremdsprachenunterricht" am 18. und 19. März 1988 in Jyväskylä an.

.....
Name Vorname

.....
Anschrift der Dienststelle

.....
Telefon

.....
Privatanschrift

.....
Telefon

Die Anmeldungen senden Sie bitte bis zum 15. 3. 1988 an das Zentrale Sprachenzentrum, Postanschrift.

Weitere Informationen erhalten Sie beim ZSI (Tel.: 941-291419).

POSTANSCHRIFT:
Seminaarinkatu 15
SF-40100 JYVÄSKYLÄ
FINNLAND

INSTITUTSADRESSE:
Cygnæuksenkatu 3
SF-40100 JYVÄSKYLÄ
FINNLAND

TEL 35841-291419
TEL 35841-292 880
(Durchwahl vom Ausland)

FICHE D'INSCRIPTION

"SEMINAIRE PRESSE ET FLE
autour de Ouest-France"

19 et 20 mars 1988 au Centre Culturel Français

Veuillez écrire en MAJUSCULES. MERCI!

NOM _____ PRENOM _____

FONCTION _____ LIEU DE TRAVAIL _____

ADRESSE (personnelle/professionnelle)

_____
_____
_____

TELEPHONE _____

Voulez-vous qu'on vous réserve une place au restaurant ?

- Non ..... [ ]
- Oui, pour le déjeuner du samedi 19 ..... [ ]
- Oui, pour le déjeuner du dimanche 20 ... [ ]

A retourner à : Jean-Pierre D E P E E
Korkeakoulujen kielikeskus
Jyväskylän yliopisto
Seminaarinkatu 15
40100 JYVÄSKYLÄ

Name: _____
Anschrift
privat: _____
dienstlich: _____
_____

1. Ich werde am VII. "Symposion Deutschdidaktik"

- teilnehmen
 nicht teilnehmen

2. Ich werde am Mittwoch, den 24.2.1988, an folgender Fahrt/Exkursion teilnehmen:

- Fahrt zum Landesinstitut Soest
 Exkursion "Weserrenaissance"
 Exkursion nach Lemgo
 Industriearchitektur in Bielefeld
 Führung durch die Versuchsschulen Oberstufenkolleg/Laborschule
(Teilnahme am Unterricht ist nur an den Vormittagen Di, Mi, Do, Fr in
kleinen Gruppen von max. 8 Teilnehmern möglich. Dazu liegen gesonderte
Listen im Tagungsbüro aus)
 Abendveranstaltung im Stadttheater "Georg Büchner, Dantons Tod"
Anzahl der gewünschten Eintrittskarten: _____

Frau
Dr. Brigitte Röttger
Universität Bielefeld
Fakultät für Linguistik und
Literaturwissenschaft (Symposion DD)
Postfach 8640

D-4800 Bielefeld 1

Datum _____

Bitte senden Sie die Teilnahme-
erklärung bis 15. Februar an die
folgende Adresse:

Universitetet i Uppsala
Fortbildningsavdelningen
Box 2137
S - 750 02 UPPSALA

Nordische Konferenz mit der DDR:
Deutschunterricht und interkulturelle Verständigung
5. - 7. Mai 1988 in Uppsala, Schweden

Hiermit melde ich mich zur Teilnahme an der Nordischen Konferenz
mit der DDR 5. - 7. Mai in Uppsala an.

(Bitte in Blockschrift oder mit der Schreibmaschine ausfüllen!)

_____
Name

_____
Anschrift

_____
Postleitzahl, Ort

_____
Land

_____
Telefon (auch Vorwahl)

Ich bitte um Hotelzimmer in Uppsala

- 4./5. Mai (Bei Anreise am 4. Mai kommen Über-
nachtungskosten von SEK 560:- hinzu.)
 5./6. Mai
 6./7. Mai

Die Rechnung für die einzuzahlende Konferenzgebühr senden Sie
bitte an die folgende Adresse:

_____
Name/Institut/Schulbehörde

_____
Anschrift

_____
Postleitzahl, Ort

_____
Unterschrift

Do you want to receive the second circular of the Fifteenth International Systemics Congress? If so, please fill out the form below and return it to Peter H. Fries, Program Chair, Box 310, Mt. Pleasant, Michigan, 48804, USA.

Name _____
Mailing Address _____
_____
_____

— Yes, I want to receive the second circular for the Fifteenth International Systemics Congress.

Do you want to be on a mailing list to receive information about future International Systemics Congresses? If so, please check the appropriate space below. The next Systemic Congress is planned for July 1989 in Helsinki.

— Yes, I want to receive information about all future International Systemics Congresses.

— Yes, I want to receive information about future International Systemics Congresses, but only those Congresses which are held within Australia.

— Yes, I want to receive information about future International Systemics Congresses, but only those Congresses which are held within Great Britain and Europe.

— Yes, I want to receive information about future International Systemics Congresses, but only those Congresses which are held within North America.

PLEASE return to:

Peter H. Fries, Program Chair
International Systemics Congress
Box 310
Mt. Pleasant, MI, 48804, USA

